1999 I–XII №171 ...

ИШОНЧ

Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси газетаси

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ – ОЛИЙ БАХТ

ШУ АЗИЗ ВАТАН БАРЧАМИЗНИКИ

ГАЗЕТА 1991 ЙИЛ 21 МАРТДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

5 январ, сешанба
1999 йил №1(648)

Ушбу сонда:

2 — ҒИРРОМ ТАДБИРКОРЛАР ҚЎРҒИЛИГИ

3 — МОЛИЯ БОЗОРИДА ЯНГИ «МЕҲМОН»

4 — ИСЛОМДА МАЪРИФАТ ВА МАЪНАВИЯТ

ЯНГИ ЙИЛНИНГ ҚУТЛУҒ ҚАДАМИ

Кўтаринкилик, шукроналик, эзгу ниятлар ила кутиб олинган 1999 йилнинг масъулияти бўлакча. Боиси XXI асрдаги ҳаётимиз ана шу пойдевор асосида қурилади. Шунинг учун ҳам мамлакатимиз Президентининг Ўзбекистон халқига Янги йил табригидан руҳланган фуқароларимиз дастлабки кунларданоқ зўр омилкорлик, тадбиркорлик, ташаббускорлик кўрсатиб ишламоқдалар.

Қуйида турли соҳа кишиларининг дил сўзлари баён этилган.

ВАТАН ЯГОНАДИР, ВАТАН БИТТАДИР

И.МЎМИНОВ,
Хатирчи туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги касаба уюшма қўмитаси раиси

Ватан сўзи нақадар азиз! Фидойи меҳнати, ёрқин истеъдоди билан ҳур Ўзбекистонимиз обрўсига обрў қўшаётган кишилар бахтли инсонлардир. Бундайлар бизнинг хўжаликда ҳам оз эмас. Бошқарув раиси Сахадин Расулов 21 йилдан буён ибратли фаолият кўрсатиб келмоқда. У қарзга ботган хўжаликни илғорлар сафига олиб чиқди. Қисқа вақт ичида мактаблар, болалар боғчалари, замонавий турар-жой бинолари қурилиб ишга туширилди. Қишлоқларимиз тўла газлаштирилди, ичимлик сув ҳам сероб.

Яхшидан боғ қолади деганларидек, раис нуронийларни ёнига олиб ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишларига зўр берди. Деҳқоннинг рўзғори бут бўлиши учун қўлидан келган ёрдамини аямади. Натижада соғлом муҳит қарор топди. Кишилар ўзларини аямай меҳнат қилдилар. Шойим Хидиров, Раҳматилла Абдуллаев, Қўчқор Турдиев, Шомурод Мирзаев сингари омилкор деҳқонлар етакчилик қилаётган жамоаларда пахта ҳосилдорлиги гектарига 8 центнерга ошди. Ғаллачилик даромад манбаига айланди.

Ҳурматли Президентимизнинг Янги йил табриги барчамизни белни маҳкам боғлаб, ташаббус кўрсатиб ишлашга чорлади. Қишки дала ишлари уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Жорий йилда ғалладан ҳар қачонгидан мўл, сара ҳосил олишга аҳд қилдик. Даромадга қараб буромад деганларидек, қишлоқларни ободонлаштириш, маданий-маиший хизмат кўрсатиш муассасалари сонини ошириш диққат марказида бўлаяпти.

ФУҚАРО ФАРОҒАТИ ЙЎЛИДА

Б.РАҲМОНОВ,
Тошкент шаҳар қурилиш ва қурилиш ишлари саноати ходимлари касаба уюшма қўмитасининг раиси

Касаба уюшмаларининг муҳим вазифаларидан бири меҳнаткашлар ўртасида маънавий ва маърифий ишларни намунали амалга оширишдир. Шу мақсадда аниқ тадбирлар бўйича ишлаяпмиз. Тармоғимизга қарашли ажойиб кутубхоналар бор. Китоб фонди бойиб бораяпти. Тошкент тажриба экспериментал - механика заводи қўшма корхонаси касаба уюшма қўмитаси зиё масканлари ишини ташкил этишда бой тажриба тўплаган. «Уйқурилиш» корхонасида эса маънавият ва маърифат ишларига кенг ўрин берилган. Бу ерда ўтказилаётган долзарб мавзулардаги тадбирлар айниқса ёшларга манзур бўлаяпти. Маданият уйи қошидаги вокал-чолғу, корейс ансамбллари, ёшлар гуруҳи қатнашчиларининг чиқишларидан кўпчилик мамнун.

Бу йил бошланғич касаба уюшма ташкилотларининг бу йўналишдаги фаолиятини умумлаштириб, илғор тажрибаларни кенг оммалаштирамиз. Кишилар кайфияти, фароғати, саломатлигини кўзловчи омилларга эътибор янада кучайтирилади. Яқинда 715 қурувчи имтиёзли йўлланмалар билан саёҳатда бўлдилар. Республикамизнинг таърифи жаҳонга ёйилган обидаларини, қадамжоларни зиёрат қилдилар. Аёллар йили муносабати билан оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, қизларимизни мустақил ҳаётга тайёрлаш юзасидан махсус тадбирлар амалга оширилади.

ИСТЕЪДОДЛИЛАР—ФАХРИМИЗ!

Г.АҲМЕДОВА,
Республика нафис-санъат лицейи директорининг ўринбосари

Янги йил оқшомида қилинган эзгу ниятлар албатта ижобат бўлғусидир. Давлатимиз раҳбарининг Янги йил табригидаги самимий сатрлар қалбимизни тоғдек кўтарди, халқимиз тинчлиги, юртимиз ободлиги йўлида ўзимизни аямай меҳнат қилишга чорлади.

Юртбошимиз иқтидорли ёшларимизга катта умид боғламоқдалар. Бахтли йигит ва қизларимизнинг билимдон, энг замонавий касбларни эгаллаган, юрт довруғини танита оладиган кишилар бўлиб етишишлари учун ҳеч нарсани аямаётирлар. Бизнинг нафис-санъат лицейининг очилиши ҳам ана шу фикрнинг исботидир. Моддий техника базамиз ниҳоятда мустаҳкам. Энг тажрибали ўқитувчилар жалб қилинган. Ҳозирги кунда лицейда 420 нафар йигит ва қизлар таълим-тарбия олишмоқда. Уларнинг кўпчилиги республика қишлоқларидан келишган. Ижод намуналарини ўзида мужассамлаштирган тўпламларининг чоп этилиши ўқувчиларга илҳом бағишлади. Республика олимпиадаларида фахрли ўринларни эгаллашларида асосий омил бўлди.

Иқтидорлилар фахримиз! Улар келажакда иқтисодчи, сухандон, адиб, шоир, наққош, ҳайкалтарош бўлиб етишадилар. Янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ барчамиз кўтаринки кайфиятда меҳнат қилмоқдамиз.

ТАДБИРКОРГА ОМАД ЁР

И. ЖЎРАЕВ,
фермер, Оҳангарон тумани

Давлатимиз раҳбарининг Ўзбекистон халқига Янги йил табригида таъкидланганидек улуғ мақсадларга эришиш бизнинг фидокорона меҳнатимизга, ватанпарварлик туйғусига, Ватан иқболи учун умримизни бағишлашимиз билан нақадар узвий эканини англаб олишимизга боғлиқдир. Буни биз - фермерлар яхши тушунамиз. Бутун кучимиз, ташкилотчилигимизни мўл-кўлчилик ишига сарфлаяпмиз. Биринчилар қатори фермерлар сафига қўшилиб «Янги ҳаёт» жамоа хўжалигидан 9 гектар ер олдим. Қисқа вақт ичида бу рақам 60 гектарга етди. Эндиликда ўзимиз учун эмас, жамоа хўжалиги чорвасига ҳам ем-хашак етиштираяпмиз.

Ҳозирги кунда ихтиёримиздаги 35 бош қорамол, от, қўйларни қишдан омон-эсон олиб чиқиш учун тиним билмай ишлаяпмиз. Бу йилдан умидим катта. Мақсад жаҳон андозалари асосида маҳсулотимизни қайта ишлаш, сифатли, харидоргир маҳсулотлар тайёрлашга эришишдир. Хорижий тадбиркорлар билан ҳамкорликни йўлга қўйдик. Насиб қилса энг наслдор отлар бизда ҳам бўлади.

1999 йилимиз янги аср бошида жамиятимизни янгилаш, эркин ва ҳар қандай эски асоратлардан ҳоли ҳаёт қуриш, ислоҳотларни қатъият билан чуқурлаштириш, тараққиётимиз барқарорлигини, халқимизнинг тинчлиги, фаровонлиги, юртимизнинг ободлигини таъминлаш йўлида муносиб ўрин олиши учун ўзимизни аямаслигимиз керак.

Ислом КАРИМОВ.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Мустақиллигимизни мустаҳкамлаш, порлоқ истиқболни яратиш йўлида кўпдан-кўп муҳим ва залворли қадамлар қўйилган, халқимиз каттадан-катта ютуқларни қўлга киритишга муваффақ бўлган 1998 йил ҳам ортда қолиб, янги 1999 йил кириб келди. Янги йил бутун Ер юзида ўзгача бир шукуҳ билан кутиб олинади. Чунки олдинда олам-олам эзгу ниятлар, янгидан-янги яратувчилик режалари амалга ошадиган, кўпдан-кўп муваффақиятлар забт этиладиган Янги йил туради.

Янги 1999 йил муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов номига кўплаб хорижий давлатлар ва ҳукумат раҳбарларидан табрикнома ва қутлов телеграммалари келди. Америка Қўшма Штатлари Президенти Б.Клинтон ва унинг рафиқаси Ҳ.Клинтон, Россия Федерацияси Президенти Б.Ельцин, БМТ Бош котиби Кофи Аннан ва унинг рафиқаси, НАТО Бош котиби Хавьер Солана, Буюк Британия Бош вазири Тони Блэр, Италия Республикаси Президенти Оскар Луиджи Скальфаро, ГФР Федерал Президенти Р.Ҳерцог, ГФР Федерал Канцлери Г.Шрёдер, Бельгия Бош вазири Ж.-Л.Дехане, Хитой Халқ Республикаси Раиси Цзян Цзэмин, Умумхитой Халқ вакиллари Йиғини доимий қўмитаси Раиси Ли Пэн, ХХР Давлат Кенгашининг Бош вазири Чжу Жунцзи, Корея Республикаси Президенти Ким Дэ Чжун, Украина Республикаси Президенти Л.Кучма ва унинг рафиқаси, Қозоғистон Республикаси Президенти Н.Назарбоев, Қирғизистон Республикаси Президенти А.Акаев, Тожикистон Республикаси Президенти И.Раҳмонов, Туркманистон Президенти С.Ниёзов, Беларус Республикаси Президенти А.Лукашенко, Арманистон Республикаси Президенти Р.Кочарян, Қувайт Давлати Валиаҳди ва Бош вазири Саад ал-Абдуллоҳ ас-Салим ас-Сабоҳ, Мальта Республикаси Президенти Мифсуд Бонничи, Ливан Республикаси Президенти Эмиль Лахуд, Гайана Президенти Дж. Джаган, Жанубий Африка Республикаси Президенти Нельсон Мандела, Суринам Республикаси Президенти Хулес Алберт Вихденбош, Вьетнам Социалистик Республикаси Президенти Чан Дик Лионг, Кипр Республикаси Президенти Г.Клиридис, Молдова Республикаси Президенти Петру Лучински номидан келган қутловномалар ана шулар жумласидандир. Уларнинг барчасида Янги йил муносабати билан давлатимиз раҳбарига самимий қутловлар, мамлакатимиз халқига равнақ ва бахт-саодат истаб билдирилган энг эзгу тилаклар ўз ифодасини топган. Шунингдек, аксарият табрикномаларда мамлакатимиз қисқа давр ичида ўз давлатчилигини мустаҳкамлаш ишида, ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда катта муваффақиятларга эришгани, Ўзбекистон фаровон ва истиқболли келажакни барпо қилиш йўлидаги саъй-ҳаракатларини изчиллик билан давом эттираётгани алоҳида таъкидланган.

/ЎзА/.

Хушхабар

Алло, бу Америками?

Жондорликлар янги йилда муносиб совға олди. Туман автомат телефон станцияси жаҳон телефон алоқасига уланди. Бунга 1995 йилда бошланиб, аср қурилиши деб ном олган ва Германиянинг Франкфурт-Майн шаҳридан Хитойнинг Шанхай шаҳригача чўзилган «Транс-Осиё-Европа» шиша толали алоқа кабели ишга туширилиши туфайли эришилди.

Туман марказидаги алоқа станциясининг ана шу кабелга уланиши Америка билан боғланиш имконини берди. 2005 йилгача тумандаги барча хўжаликлар аҳолиси шундай қулайликка эга бўлади.

Илҳом САФАР,
ЎзА мухбири.

«Каолин» қўшма корхонаси қурилишида

Фоторепортаж

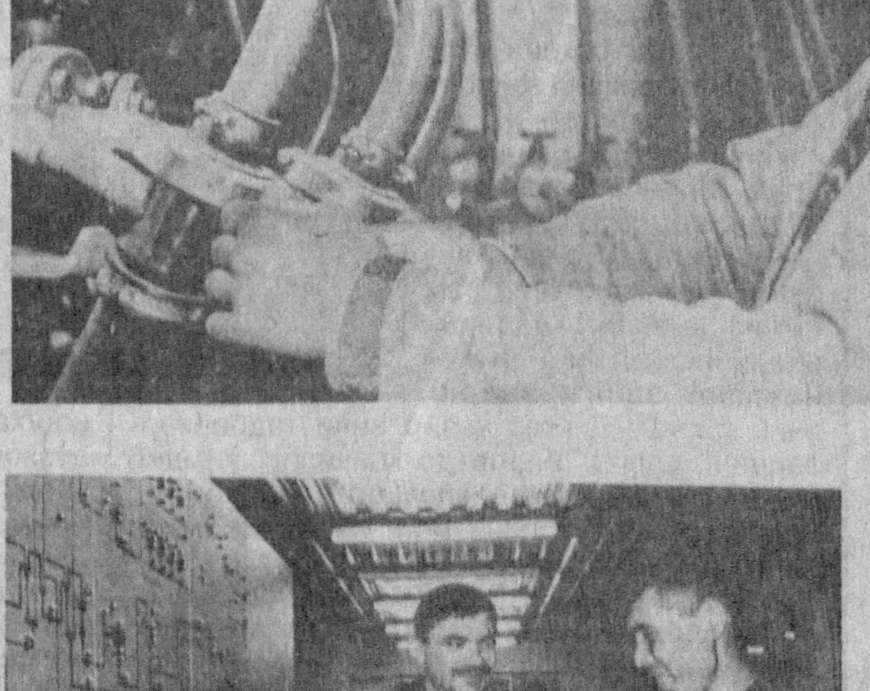

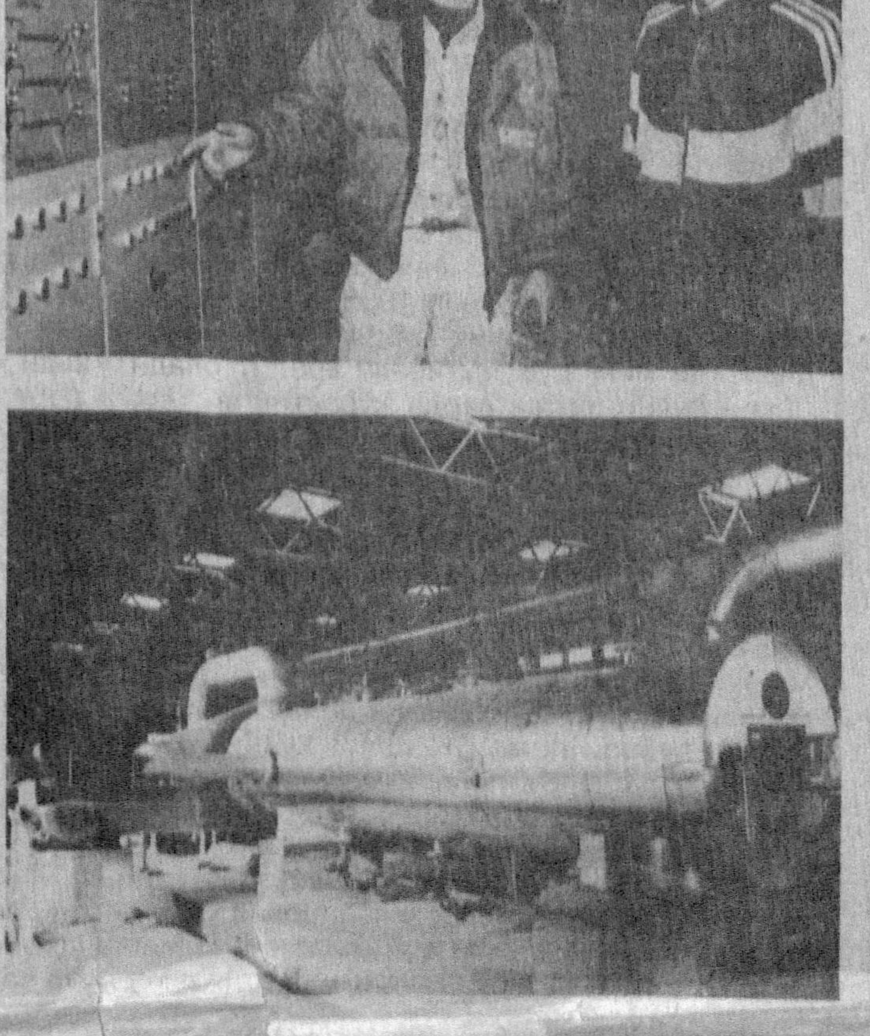

Республикамизда жорий йилда ишга тушириладиган йирик корхоналар қурилиши қизғин олиб борилмоқда. Улардан бири Ўзбекистон-Олмония ҳамкорлигидаги «Каолин» қўшма корхонасидир. У йилига 200 минг тонна қимматли маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга. Тажрибали мутахассислар, қурувчилар ишни белгиланган муддатда ниҳоясига етказиш учун омилкорлик, ташаббускорлик кўрсатишмоқда.

Келажакда ишлаб чиқариш ҳажми кенгайиб боради. Бу қоғоз, юқори сифатли чинни ва бошқа харидоргир жиҳозлар тайёрлаш имконини беради.

Суратларда: 1. монтажчи Камолиддин Даджонов. 2. Германиялик мутахассис Френк Хелцель ва қўли гул бунёдкор Эркин Гумиров янги ўрнатилган мосламаларни кўздан кечиришаяпти. 3. Корхона цехларидан бирида.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

1999 ЙИЛГИ ПРЕЗИДЕНТ СТИПЕНДИАТЛАРИ

Мамлакатимиз раҳба... ҳамда илмий-педагоги... эътибор бермоқда. Ўзб... денти Давлат стипенди... таълим олаётган аспир... буён ҳар йили мунтаза... фикрни тасдиқлайди. Д... сида 1999 йилги стипе... шириш маросими бўлд... лов ғолибларигина эм... дент стипендиатлари ҳ...

Давлат Фан ва техни... этилган махсус экспер... пендияларини тайинл... даъвогардан кўп босқи... сўнг яширин овоз бер... кани ривожлантиришн... бўйича танловнинг бе... Танлов чоғида даъвог... кўрсаткичларигина эма... ри, шу жумладан, тадқ... зарблиги, мамлакатим... ларда мақолаларни эъ... тентланган ихтиролар ...

Энг иқтидорли аспи... диясининг берилиши ... ўтган йиллардаги танл... якунларининг тўғрилиг... чилиги фан номзоди ... диссертацияни муддат... ган илмий йўналишда ... қиятли олиб бормоқда... билан шуғулланиш би... да таълим олишни дав...

Бундан ташқари, Да... Ўзбекистон Республи... жамғармаси йўли бил... истеъдодли олимларн... даги етакчи илмий ма... га юбормоқда.

1999 йилги Президе... либларини ўтган йилла... рикладилар. Улар ўз ... давлат ғамхўрлиги ва ... бўлгани ҳақида гапир...

...ияти олий малакали илмий кадрлар тайёрлашга катта ...кистон Республикаси Президентлик стипендиясини олиш учун учинчи йил ...нтлар орасида олти йилдан ...и танлов ўтказилаётгани бу ...влат Фан ва техника қўмита...диатлар гувоҳномасини топ...и. Учрашувга шу йилги тан...с, ўтган йиллардаги Прези...и таклиф этилган эди.

...а қўмитаси ҳузурида ташкил ... комиссияси ва давлат сти...ш комиссияси бу йил 44 ...ли ҳар томонлама танловдан ...ш йўли билан фан ва техни...нг бешта устувор йўналиши ... нафар ғолибини аниқлади. ...улар топширган имтиҳонлар..., илмий фаолият натижала...қ этилаётган мавзунинг дол...здаги ва хориждаги нашр...н қилингани, шунингдек, па...м эътиборга олинди.

...антларга Президент стипен...ъанага айланиб қолди. Вақт ...в ғолибларини саралаб олиш ...ни тасдиқлади. Уларнинг кўп...илмий даражасини олиш учун ...дан олдин ёқлади, танлаб ол...адқиқот ишларини муваффа...айримлари эса илмий ишлар ...н бир вақтда докторантура...м эттирмоқда.

...лат Фан ва техника қўмитаси ...аси Президентининг «Умид» ... ҳар йили 20 нафарга яқин ...малака ошириш учун хориж...азлар ва олий ўқув юртлари...

...нт стипендиясига танлов ғо...даги стипендиатлар ҳам таб...илмий ишларининг якунлари, ...дади бу ишда қудратли омил ...лар.

А.ИВАНОВА, ЎзА мухбири.

ФОЖИАНИНГ ОЛДИ ОЛИНДИ

Бу ҳодиса текшириб бўлингандан сўнг энди бу ҳақда батафсил ҳикоя қилиш мумкин.

...1998 йил 12 сентябрда «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясининг «А-31О» ҳаво кемаси 167 йўловчи ва 13 экипаж аъзоси билан НY-668 рейси бўйича Шереметьево-Тошкент йўналишида парвоз қилаётган эди. Самолётни ҳаво кемаси командири Валерий Геннадьевич Кулавской, иккинчи учувчи Евгений Геннадьевич Вашуркин раҳбарлигидаги экипаж бошқарар эди.

«Самара-Назорат» ҳаво ҳаракатини бошқариш зонасида маҳаллий вақт билан О5 соат О8 дақиқада А-31О экипажи рўпарадан келаётган ҳаво кемасининг прожектори нурини кўрди. Дарҳол хавфли яқинлашишдан хабар қилувчи сигнал тизими ишга тушди. Ҳаво ҳаракатини бошқарувчи диспетчерлар томонидан ҳеч қандай буйруқ берилмаганига қарамай, экипаж белгилаб қўйилган ҳаво йўлидан дарҳол 4О даража чапга буриш тўғрисида қарор қабул қилди.

Юз берган ҳодиса ҳақида экипаж шу заҳоти диспетчерларга хабар берди, «Тошкент» аэропортига учиб келгандан сўнг эса ўз авиакомпанияси раҳбариятига маълум қилди. Кейинчалик аниқланишича, «Кэтэй Пасифик» Гонконг авиакомпаниясининг Гонконг-Франкфурт йўналиши бўйича учаётган «Боинг-747» самолёти экипажидан ҳам диспетчерларга ҳаво кемаларининг бир-бирига хатарли яқинлашганлиги ҳақида ахборот берилган экан. «Ўзбекистон ҳаво йўллари» компаниясининг самолёти бу ҳаво кемаси йўлидан ҳам вақтида ўзини четга олди. Шуни ҳам айтиш керакки, «Боинг-747» самолётида ҳам хавфли яқинлашишдан хабар қилувчи сигнал тизими ишга тушган эди. Бироқ унинг экипажи ҳаво ҳаракатини бошқариш диспетчерининг буйруғини олгандан кейингина юқорига кўтарилишни тўхтатди.

Россия Федерацияси федерал авиация хизмати комиссияси бу ҳодисани текшириш натижасида ҳаво ҳаракатини бошқариш Самара маҳаллий маркази радиолокацион назорат диспетчерлари иш технологиясини қўпол равишда бузгани ва радиолокацион назорат ҳамда график назорат диспетчерлари ўртасида тегишли алоқа ва ҳамжиҳатликнинг йўқлиги оқибатида хатарли вазият юз бергани аниқланди. Комиссия ўз хулосасида «А-31О» самолёти экипажининг ҳаво кемасини 4О даража чапга бургани фожианинг олдини олишга имкон берганини ҳам таъкидлади.

Шу ўринда Ўзбекистон ҳаво кемаси экипажи мардлик, юксак маҳорат кўрсатиб, тўғри ҳаракат қилгани натижасида ҳавода самолётлар тўқнашувининг олди олинганини алоҳида таъкидлаш керак. «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси раҳбарияти «А-31О» самолёти экипажи - ҳаво кемаси командири В.Г.Кулавскийга ва иккинчи учувчи Е.Г.Вашуркинга миннатдорлик билдирди.

/ЎзА/

МЕҲНАТ ВА РАҒБАТ

Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитасининг сайёр раёсат йиғилиши Гулистон шаҳрида бўлиб ўтди. Қорақалпоғистон республикаси, вилоят касаба уюшма қўмиталари вакиллари икки кун мобайнида Сирдарё вилоят тармоқ касаба уюшмалари ташкилотлари фаолияти, баркамол авлодни тарбиялаш борасида амалга оширилаётган ишлар билан яқиндан танишдилар. Шунингдек, Гулистон Давлат дорилфунунида Президент Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон буюк келажак сари» китобига бағишланган илмий-назарий анжуман бўлиб ўтди.

Ёшлар тарбияси, улар келажагига пухта замин яратишда, эртанги кунга ишонч туйғулари шаклланишида таълим тизими ходимларининг ҳиссаси катта бўлмоғи зарур. Ана шундай маъсулиятни, даврнинг залворли юкини ўз зиммасига олган устоз-мураббийларнинг бугунги куни қандай кечаяпти. Улар бозор иқтисоди шароитида тўла ижтимоий муҳофазаланганми? Бор билим, маҳоратни, тажрибани ўз шогирдлари камолига йўналтиришда нуқсонлар сезилмаяптими? Бўлиб ўтган раёсат йиғилишида юқоридаги каби кўплаб саволларга жавоб берилди. Сирдарё вилояти таълим ва фан ходимлари касаба уюшма қўмитаси иш тажрибаси билан яқиндан танишилди. Ўз сафига 36 минг аъзони бирлаштирган қўмита имкон даражасида фаолият кўрсатиб келмоқда. Соҳа ходимларини ижтимоий муҳофазалаш, иш шароити яратиш, замонавий асбоб-анжомлар билан таъ-минлашда муайян ишлар амалга оширилди. Энг муҳими, бу борада депсиниш, лоқайдликка берилиш ҳоллари барҳам топаяпти. Ўқитувчи ва ўқувчиларнинг дам олишларини таъминлаш, саломатликларини яхшилаш борасида сезиларли силжишлар бор. Айниқса, бошланғич касаба уюшма ташкилотлари ишида туб бурилишлар ясалган. Вилоят қўмитасининг кадрларни танлаш, жой-жойига қўйишдаги изланишлари ўз натижасини бермокда.

Раёсат йиғилишида Тошкент шаҳар олий укув юртлари касаба уюшма қўмитасининг профессор - ўқитувчи ходимлари, талаба - ёшларнинг ижтимоий ҳимояси борасида Президент Фармонлари, ҳукумат қарорларининг бажарилиши бўйича ўқув юртлари раҳбарияти билан ҳамкорликда олиб бораётган тадбирлари ҳам кўриб чиқилди. Таълим ва фан ходимлари Тошкент шаҳар касаба уюшма қўмитаси таркибида 18 та олий ўқув юртлари мавжуд. Уларда 28962 нафар талаба, 16991 нафар профессор-ўқитувчилар бор. Йил бошида олий ўқув юртлари касаба уюшма қўмиталари ҳамда ректорлар ўртасида жамоа шартномалари тузилган. Ўқитувчи ва талабалар иқтисодий аҳволини яхшилаш, касб ва ижтимоий ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, тиббий ёрдам кўрсатиш, соғломлаштириш, дам олишни таъминлаш, моддий ва маънавий рағбатлантириш каби муҳим бандларнинг бажарилиши устидан қатъий назорат ўрнатилган. Фармон ва қарорлар ижросини таъминлаш мақсадида касаба уюшма қўмитаси қошида турли ташкилот ва олий ўқув юртлари вакилларидан иборат комиссия тузилган. Улар режа асосида иш юритиб келаётир. Чунончи, йил мобайнида олий ўқув юртларида бюджетдан ташқари маблағ ҳисобига ходимларнинг малака мезонидан келиб чиқиб, ойлик маошларига 50, 75, 100 фоиз қўшимча ҳақ белгиланган. Олий ўқув юртларида иқтидорли, аълочи, қаровчисини йўқотган талабаларни моддий рағбатлантиришга ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Барча олий таълим муассасаларида овқатланиш нархини арзонлаштириш борасида бир қатор ишлар қилинган. Йил давомида 7000 нафар ўқитувчи ва талабалар соғломлаштириш оромгоҳларида саломатликларини тиклаганлар.

Нуқсонлар ҳам бор. Баъзи олий ўқув юртлари касаба уюшма қўмиталари билан ректорлар ҳамкорлигини қониқарли деб бўлмайди. Афсусланарлиси шундаки, айрим талабалар ошхоналарида овқатлар сифати талаблар даражасида эмас. Жисмоний тарбия, спорт, соғломлаштириш ишларидан қониқиш ҳосил қилиб бўлмайди. Хуллас, бу борада ечимини кутаётган муаммолар талайгина.

«Аёллар йили»да бажарилиши лозим бўлган вазифалар белгилаб олинди.

Республикамизнинг турли вилоятларидан келган тармоқ касаба уюшма қўмитаси вакиллари Гулистон шаҳридаги «Қувонч» боғча-лицейи, Янгиер шаҳрида жойлашган Гулистон Давлат дорилфунуни қошидаги Академик-лицей, Мирзаобод туманидаги 21-ўрта мактаб, янги барпо этилган бокс саройи, сузиш ҳавзаси, теннис корди, никоҳ саройини кўздан кечиришди. Улар Сирдарё вилоятида «Таълим тўғрисида»ги қонун ижроси билан яқиндан танишдилар.

Гулистон Давлат дорилфунуни мажлислар залида Республика Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон буюк келажак сари» китоби юзасидан илмий-назарий анжуман бўлиб ўтди.

Сирдарё вилояти ҳокими ўринбосари К.Оқбўтаев, Миллий тикланиш партияси котиби, профессор Т.Ташланов, Гулистон Давлат дорилфунуни ректори вазифасини бажарувчи Х.Қаршибоев, Жиззах Давлат педагогика институти ректори F.Муҳаммедов, таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси вилоят қўмитаси раиси Х.Бурхонов, Самарқанд кооператив институти ректори А.Жариев ва бошқалар сўзга чиқиб, мазкур асарнинг мамлакатимиз тараққиётидаги ўрни ҳақида фикр юритдилар.

Нурилла ШАМСИЕВ,
«Ишонч» мухбири.

Соғлом муҳит — ютуқлар гарови

ҚИР ЭМАС, ҚИТЪА ОШАЁТГ НЛАР

Мамлакатимизнинг иқтисодий жиҳатдан равнақ топиши «оқ олтин» хирмонимиз салмоғига ҳам боғлиқ. Чиндан-да, пахта мустақил давлатимиз шуҳратини хорижга кўз-кўз қилмокда. Жумладан, очиқ турдаги Хатирчи пахта тозалаш ҳиссадорлик жамиятининг бу борада амалга ошираётган ишлари эътиборга лойиқ.

Ҳиссадорлар 1998 йилда ўзларига қарашли бўлган «Гулистон» ва Б.Очилов номли жамоа хўжаликлари худудида жойлашган пахта қабул қилиш пунктларида мавсумдан унумли фойдаланган ҳолда 31 минг тонна пахта қабул қилиб, шунинг 10 минг тоннасини қайта ишлашга эришдилар. Мавжуд қимматли хомашёнинг 440 тоннаси уруғлик навидир.

Корхонада 640 нафар киши меҳнат қилаётир. Шуниси қувонарлики, ишчилар учун барча имкониятлар муҳайё қилинган.Унумли меҳнатдан барча манфаатдор. Маълумки меҳнатига яраша ҳақ ололмаган ҳар қандай кишининг ишдан кўнгли совиб кетаверади. Шу боис корхонанинг касаба уюшма қўмитаси раиси Аликул Пўлатов имкониятлардан тўла фойдаланишга ҳаракат қилади.

- Дарҳақиқат,- дейди у, - ишчиларни ижтимоий муҳофаза қилиш энг муҳим вазифаларимиздан бири. Касабақўм ташаббуси билан корхонамиз аҳли учун 20 тонна ўсимлик ёғи, 150 тоннага яқин ун, 10 минг метрлик читсатин каби маҳсулот ва ашёлар арзон нархда тарқатилди. Корхонамизга қарашли болалар боғчаси узлуксиз фаолият кўрсатиб келмоқда. Врачлик, генекология, тиш даволаш ҳамда 50 ўринли санаторий-профилакторий каби даволаш масканлари ишчилар хизматида. Бундан ташқари 50 нафар кам таъминланган оилаларга гилам ва рўзғорбоп маҳсулотлар бериб бораётирмиз. Моддий ёрдам учун сарфланган маблағ 300 минг сўмни ташкил этди. .

Албатта манфаатдорлик ҳиссини сезган кишининг ишида унум, рўзғорида қут-барака бўлади. Қисқа фурсат ичида хорижий давлатларга 8 минг 100 тонна сифатли маҳсулот экспорт қилинганлиги ҳиссадорларнинг имкониятларини янада ошириб юборди. Корхона аҳли бугунги кунда қир эмас, балки ўзларининг маҳсулотлари би қитъа ошаётирлар. Корхо нинг молиявий аҳволини я да мустаҳкамлаш бораси ташкил этилган ёрдамчи жалик ҳам ўзининг ижоб самарасини бермокда. Уч на батда меҳнат қилаётган и чилар учун ёрдамчи хўжали да тайёрланган гўштдан и сиқ овқатлар ташкил эти япти.

- Тежамкорлик ишимизн нг бош мезонидир - дей ҳиссадорлар бошлиғи С.Н сиров.- Электр-энергия ёқилғи ва мойлаш материа ларидан тежамкорлик била фойдаланаётганлигимиз бо хом ашё таннархини пасайт риш ва меҳнат самарадорл гини ошириш мумкин бўлд Режалар ортиғи билан ад этилди. Илгари зарурий те ник жиҳозлар Россиядан ке тириларди. Ҳозир эса биз э кириб қолган техника воси таларини Навоийдаги маши насозлик заводида қайта таъмирлаб ишни узлуксиз равишда давом эттирмокдамиз...

Ҳиссадорларнинг ҳалол меҳнати эвазига келаётган соф фойдадан 1998 йилда 1500 тонналик замонавий омборхона қуриб ишга туширилди. Бозор иқтисодиёти ушбу корхонага ҳам ўз таъсирини ўтказмокда, албатта. Бироқ аҳил жамоа нуқсонларни ўз вақтида бартараф этиб келаётганлиги сабаб корхона иқтисодий жиҳатдан тобора мустаҳкамланиб бормокда.

Ҳар қандай буюк минора ҳам пастдан қад кўтарганидек, очиқ турдаги Хатирчи пахта тозалаш ҳиссадорлик жамияти ҳам иқтисодий пойдеворини мустаҳкам тиклашга муваффақ бўлаётир.

Воси НОСИР,
«Ишонч» мухбири.

Уйчи туманидаги йигирув-тўқув фабрикаси токари Маҳамадали Йўлдошев цехлардаги ускуна ва дастгоҳларга турли эҳтиёт қисмлар тайёрлаб бериб, уларнинг унумли ишлашига ўз ҳиссасини қўшиб келмокда.

А.ЮСУФБОЕВ олган сурат.

Академия—олтин медаль соҳиби

Ўзбекистон Халқ табобати академияси Франция саноатни қўллаб-қувватлаш уюшмасининг олтин медали билан тақдирланди. Академия жамоаси дунёда кенг тарқалган сариқ ва қандли диабет касалликларини даволашда қўлланиладиган дори-дармонларни тайёрлашда эришаётган ютуқлари учун ана шу мукофотга сазовор бўлди.

- Жигар хасталикларини шифобахш гиёҳлардан тайёрланган дорилар билан даволаш яхши самара беради, - дейди Академия бошқаруви раиси М.Хамроев. - Жамоамизнинг бу борадаги изланиши натижасида «Осиё» дамламаси ва «Ҳусайн» шарбати юзага келди. Улар пухта синовдан ўтказилганидан кейин Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлиги рухсати билан сотувга чиқарилди.

Франциялikларда ҳам катта қизиқиш уйғотган «Осиё» дамламаси сариқ касаллигини асоратсиз даволашда яхши самара беради. Ибн Сино тилга олган ўт-ўланлардан тайёрланаётган бу дамлама таркибида 14 хил шифобахш модда бор. «Ҳусайн» шарбати эса дармонсизлик, оғиз қуруши, ташналик, оёқ-қўл оғриши, уйқусизлик қандли диабет асоратларини бартараф этишда қўл келади.

Б.МАНСУРОВ,
ЎзА мухбири.

«Иш нч»га жавоб ерадилар

РАИС ШДАН БЎША ИЛДИ

Қунимсизлик авжига иққан жойда унумсизлик танда қўяди, деб бежи итмайдилар. Газетамизнинг 1998 йил 29 окт ь сонида чоп этилган «Келаверади,кетавер и, ваъдаси бошқа...» сарлавҳали мақолада у у иллат Мирзаобод туманидаги «Тошкент» ши тлар уюшмаси учун одат тусига айланиб қолган и, сўнгги икки йил мобайнида бу ерда олти ротаба раис алмашганлиги, натижада хўжали а яшайдиган 10 мингга яқин аҳоли, қарийб 2 ми гектар ер бунинг жабрини тортаётганлиги та д остига олинганди.

Ушбу мақола юзасида Сирдарё вилоят ҳокимининг биринчи ўринбоса **А.Примкулов** имзоси билан жавоб олдик. Унд хусусан шундай дейилади:

«Мақола мутахассисла томонидан ўрганилганда, ҳақиқатан ҳам унда элтирилган далиллар ўз тасдиғини топди. Хўжали касаба уюшма қўмитасида маълум вақтгача қў ита раиси бўлмаганлиги учун унинг ўрнига хўжали раиси муовини фаолият кўрсатиб келган. Аъзоли бадаллари иш ҳақи ҳисобидан ушланиб тури н. Бироқ хўжалик ҳисобида маблағ бўлмаганли и сабабли ушбу бадаллар ва ижтимоий суғурта ажратмалари тўлиқ ўтказилмаган. Шу сабабли жа оанинг шартномада режалаштирган тадбирлари тўлиқ бажарилмаган.

Мақола туман касаба юшма қўмитаси йиғилишида чуқур ўрганилиб, м ҳнаткашларни ижтимоий ҳимоя қилишдаги камчил ги, аъзолик бадалларини ва ижтимоий суғурта тушумини таъминлашда сусткашликка йўл қўйган иги учун 1998 йил 5 декабрь 12-сонли қарори би ан касаба уюшмаси қўмитаси раиси М.Эгамбе диевга қаттиқ ҳайфсан берилиб, унинг ушбу вази фада ишлаш- ишламаслиги хўжалик умумий йиғи лишига топширилди.

Шунингдек, хўжалик раҳбари бўлиб ишлаган Ж.Норжигитов хўжаликни иқтисодий ривожлантиришда йўл қўйган камчил иги, пахта йиғим-терим мавсумини яхши ташкил тмаганлиги, ўз вазифасига масъулиятсизлик би ан ёндошганлиги учун вазифасидан озод қилин и. Хўжалик малакали, янгиликка интилувчан раҳб р ва мутахассислар билан мустаҳкамланди. Айни пайтда дала ва устахоналарда қишки деҳқончил к юмушлари жадаллик билан олиб борилмокда.

Туман ҳокимлигига, тума н деҳқончилик саноати ходимлари касаба уюшма ига хўжалик бошланғич касаба уюшма ташкилоти а амалий ёрдам кўрсатиш ва улар фаолиятини яхшилаш учун тегишли чоралар кўриш вазифаси юклатилди.

«БОР ОТАНГГА, БОР ОНАНГГА»

Қаерда корхона иқтисоди яхши бўлса, шу ерда ишчи-хизматчиларни моддий рағбатлантириш, уларни ижтимоий ҳимояш ижобий ҳал қилинади, иш ҳақи ўз вақтида берилади.

Лекин «Гулистонсут» ҳиссадорлик жамиятида эса бунинг акси. Чунки корхонада кунига 60-70 тонна ўрнига, атиги 1-1,5 тонна сут қайта ишланмоқда. Сабаби жамиятнинг хўжаликлар билан тузилган контрактация шартномалари ўз вақтида бажарилмаётир. Энг ачинарлиси, йил бошида қоғозларни безаган шартномалар амалда ўз ижросини топмаётир. Натижада бу ерда меҳнат қилаётган 60 нафарга яқин ишчи-хизматчилар йиллаб ойлик маошларини ололмасдан келмоқда.

«Ишонч» газетасининг ўтган йил 27 октябр сонида чоп этилган «Бор отангга, бор онангга» сарлавҳали танқидий мақолада «Гулистонсут» ҳиссадорлик жамиятининг юқоридаги ва бошқа камчиликлари рўй-рост очиб ташланганди.

Яқинда таҳририят ушбу мақола юзасидан «Сирдарёгўштсутсаноат» компаниясидан жавоб хати олди. Қуйида унинг мазмуни билан танишасиз.

Мақола «Сирдарёгўштсутсаноат» компанияси Кенгашида «Гулистонсут» ҳиссадорлик жамияти ишчи ва хизматчиларининг иштирокида муҳокама қилинди. Унда кўрсатилган камчиликлар ҳақиқатдан ҳам корхонада мавжудлиги қайд этилди. Корхонанинг молиявий аҳволи оғирлашиб қолганлиги сабабли ҳақиқатан ҳам меҳнатчиларнинг ойлик маоши ўз вақтида берилмай келган.

Вақтида кўрилган чора-тадбирлар натижасида ишчилар ноябр ойигача бўлган иш ҳақларини олдилар. Дебитор қарзларни ундириб олиш учун танқид қилинган ташкилотлар хўжалик судига берилган. Корхона бош ҳисобчиси ва раҳбари жиноий жавобгарликка тортилгани инобатга олиниб, келажакда мақолада кўрсатилган камчиликлар такрорланмаслиги мақсадида раҳбарият ва бош мутахассислар огоҳлантирилд

С.ЯРАШЕВ,
ирдарёгўштсутсаноат»
компанияси раиси.

Касаба уюшмалари вилоят кенгашларида

ИЖТИМОИЙ СУҒУРТАДАГИ КЕМТИКЛИК

Маълумки, касаба уюшмаларида ижтимоий суғурта бюджети меҳнаткашларни соғломлаштириш борасида муҳим аҳамият касб этади. Касаба уюшмалари Жиззах вилоят кенгаши раёсат йиғилиши вилоятда ижтимоий суғурта бюджети қониқарсиз аҳволда эканлигини таъкидлади. Ўтган йилнинг тўққиз ойи таҳлили шуни кўрсатдики, ижтимоий суғута бюджети даромадлар бўйича 66 миллион 50 минг сўмга, харажатлар бўйича эса 58 миллион 217 минг сўмга бажарилди. Оқибатда меҳнаткашларни санаторий-курортларда соғломлаштириш режаси 55,4 фоизда, санаторий-профилакторийларга йўллаш 82 фоизда, болалар оромгоҳларини молиялаштириш 84 фоизда қолиб кетди.

Ижтимоий суғурта бюджети қониқарсиз аҳволдалиги туфайли меҳнат кишисини ва болаларни соғломлаштириш учун маблағлар ўз вақтида ажратилмади. Бунинг асосий сабаби суғурталанувчилар қарзи ўз вақтида келиб тушмаётганлигидир. Ўтган йилнинг 1 октябрига қадар вилоят кенгаши бўйича бу борадаги умумий қарз 84 миллион 885 минг сўмни ташкил этди.

Ижтимоий суғурта бюджетидан қарздорлик айниқса, агросаноат мажмуи, автотранспорт, қурилиш, маҳаллий саноат, маиший хизмат, алоқа ходимлари касаба уюшмалари вилоят қўмиталарида катта миқдорни ташкил этиши аянчлидир.

Касаба уюшмалари вилоят кенгаши раёсати ушбу масалани атрофлича таҳлил этиб, нуқсонларни бартараф қилиш юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Абдуманноп АЗИМОВ,
«Ишонч» мухбири.

ҚОПҚОН

Фельетон

Шаҳар маркази йўналишидаги автобус йўловчиларга тирбанд. Ўриндиқларда ўрнашиб олган икки қария мириқиб суҳбатлашиб кетишяпти:

- Шаҳримиз катта қурилиш майдонига ўхшайди. Эсимни танибманки, бунақасини кўрмаганман.

- Ўзбекистон бўйича шундай.

- Лекин ўз вақтида битмаётган иншоотлар ҳам йўқ эмас.

- Тўғри, буёғи маблағга боғлиқ. Бюджет эса сизу биздан олинадиган турли тўловлар ва солиқлардан ташкил топади.Айниқса, пулни пулга уриштирадиган тадбиркорларимиз ҳалол, виждонли бўлишса, давлат бюджети завол топмасди...

Шу суҳбат баҳона бўлди-ю, Самарқанд вилоят прокуратурасидаги мулоқотимиз ёдга тушди. У ерда гап асосан ғирром тадбиркорлар хусусида кетган эди. Шундай мавзуни танлаганимиз ҳам бежиз эмасди. Ҳа, иқтисодий ислоҳотлар имкониятлар эшигини кенг очиб берди. Демак, ҳозир айни тадбиркорларнинг даври. Биров деҳқончилик, кимдир ишлаб чиқариш ёки савдо-сотиқ, яна кимдир ҳунармандчилик билан машғул. Лекин уларнинг ҳам сохтаси, ғирроми бўлар экан. Уддабуронлари ўзи ҳам фойда кўради, эл бойлигини оширишга ҳам ҳисса қўшади. Кейингилари эса эгри йўллар билан тезроқ бойиб кетишни кўзлайди. Қачонки, бошлари деворга теккандагина аттанг, деб қолишади. Шулардан бири иштихонлик А.Бобоновдир. У юлдузни бенарвон уришни ўйлаб, ўзига ўхшаган хомхаёл ҳамтовоқларини ҳам тезда топақолди. Ишлар шундай қизиб кетдики, ҳатто улар шаҳарнинг дарвозаси борлигини ҳам унутиб қўйишди. Хуллас, А.Бобонов ўзи директор бўлган «Улуғбек» кичик корхонаси ҳисобига «Бизнес - фонд»дан 1995 йилда гўё қурилиш материалларини харид қилиш мақсадида 146 минг сўм имтиёзли кредит олади. Лекин пулни ҳужжатларда кўрсатилган мақсадга сарфламайди. Аникроғи 120 минг сўмга аҳолидан 10 тонна пиёз ва 10 тонна саримсоқ сотиб олиб, ўз шахсий томорқасида етиштирилган маҳсулот сифатида қалбаки ҳужжат тайёрлайди. Маҳсулотни Россиянинг Ухта шаҳридаги 11 та ташкилотга насияга топширади. Бу ҳақда икки энлик ҳужжат ҳам расмийлаштирилмайди. Оқибатда нима бўлди дерсиз? Зуваласи пишмаган лойдан ясалган уйнинг девори нима бўларди? Худди шунга ўхшаш ҳолатга бу ерда ҳам дуч келинди - пулдан ҳанузгача ном-нишон йўқ. Ўша воқеадан кейин орадан икки йил ўтгач, очиқ турдаги хусусий тадбиркорлик ва кичик бизнесни қўллаб-қувватлаш фонди ҳиссадорлик жамияти бошқармаси етакчи мутахассиси Ю.Магдиев ҳамда «Тадбиркор» банки Иштихон туман бўлими бошқарувчисининг ўринбосари вазифасини бажарувчи Б.Холматов «Улуғбек» кичик корхонаси олинган кредит маблағларидан қандай фойдаланаётганлиги юзасидан текширув ўтказишди. Текшириш якунида гарчанд А.Бобоновнинг қинғир ишлари тескари солинган кўрпачадек аниқ-тиниқ кўриниб турган бўлса-да, лекин нимагадир ушбу ноқонуний ишни сохта маълумотлар билан ёпиб кетилди. Яхшиямки, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари бор экан. Улар ёпиғлиқ қозонни очиб, унда нима борлигини кўрсатиб қўйишди.

Ғирромлик бобида Нарпай туманидаги «Юлдузхон» кўп тармоқли савдо ишлаб чиқариш тижорат фирмаси директори А.Суюнов ҳам юлдузни бенарвон урар экан. «Юлдузхон» фирмаси Красноярск ўлкасидаги «Кода лес» ҳиссадорлик жамияти билан «Ўзбекистон» кичик савдо корхонаси (Конденск шаҳри) ўртасида маҳсулот айирбошлаш тўғрисида шартномалар тузган. Лекин маҳсулотни фирма ҳисобидан эмас, балки фуқаролар Б.Давлатов, К.Давлатов, Х.Абуалимов, Х.Остоновларнинг шахсий маҳсулоти сифатида жўнатган. Фирма бухгалтериясидаги хужжатларга ишониладиган бўлса, бу маҳсулот қиймати қарийб 10,5 миллион сўмни ташкил этади. Нафси ҳакалак отган А.Суюнов бу билан чекланмади. У ўзи раҳбарлик қилаётган фирма ҳисобига «Жавоҳир» фирмаси томонидан тикувчилик дастгоҳлари харид қилиш учун ўтказилган 1 миллион сўмдан ҳам мақсадсиз фойдаланиб, вилоят меҳнат, бандлик ва аҳолини ижтимоий ҳимоялаш ҳудудий бошқармасидан янги иш ўринлари ташкил этиш учун берилган маблағни ҳам ўзлаштириб юборди. Бундай баднафслик давлат манфаатларига катта моддий зарар етказди. Бу ҳам етмагандай, ўз хизмат мансабини суиистеъмол қилиб, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари сотиб олиш учун ҳужжатлар тайёрлаб фуқаролар Ф.Ҳаитов, К.Бердиев, Т.Ҳаитов ва Р.Ҳаитовлар номига 1 миллиондан зиёд сўмга сохта чеклар ёздириб, мазкур маблағлардан бошқа мақсадларда фойдаланди. Унинг ҳамтовоқлари ҳам «бу савоб» ишдан четда қолишни истамай, «Ҳайт деган туяга мадор» қабилида иш тутдилар.

Фуқаро Х.Мамаюсупов эса Жомбой туманидаги «Зарафшон» жамоа хўжалиги номидан Москва вилоятидаги «Аскол» масъулияти чекланган корхонага 16 тонна пиёзни жўнатиб юборган. Аслида унинг ҳам ҳужжатлари қалбаки бўлиб чиқди. Бу маҳсулот эвазига эса республикамизга ҳеч нарса келтирилмаган.

Самарқанд шаҳридаги «Юрга» масъулияти чекланган жамият директори Ю.Цховребов ҳам устаси фаранг экан. У Санкт-Петербургдаги «Самарқанд» савдо уйи билан шартнома тузиб 1,7 миллион сўмлик томат пастаси жўнатиб, ўрнига ҳеч вақо олиб келмаган.

Юқорида номлари зикр этилган «тадбиркорлар» деҳқонларнинг пешона тери эвазига етиштирилган неъмат - эл ризқини хорижга сотиб, фойдасини қаёққа гум қилишди экан? Ташқи иқтисодий фаолиятга доир қонунни бузганликлари-чи? Хорижга тонналаб халқимиз ризқини ташиб, эвазига вой-воякнинг боласини ҳам олиб келмасликни яна қандай сўз билан ифодалаш мумкин?

Қаловини топиб, қорни ҳам ёндирадиган тадбиркорларимиз кўпайиб қолгани айни муддаодир, албатта. Лекин улар орасида турли найранглар ишлатиб, солиқ идоралари ёки божхона ходимлари кўзини шамғалат қилиб, қонуний тўловларни тўламаётган ёки уни тўлашда муросасозлик йўлини тутаётган кимсалар ҳам учраб турибди. Пастдарғом туманидаги «Наврўз» хусусий фирмаси директори М.Ахмедова, Иштихон туманидаги «Роҳат И.С.» хусусий фирмаси директори Н.Маҳамматовлар ҳатто божхона тўловидан бўйин товлашгача бориб етишган.

Инсофсизликнинг ҳам чегараси бўлади-да! Бундай ҳолларнинг рўй беришига баъзан божхона ходимлари ҳам қулай шароит яратиб беришади. Масалан Самарқанд вилоят божхонаси нозири О.Рустамов фуқаро И.Асломов Туркиядан келтираётган палослар сонини камайтириб кўрсатган. Бу билан И.Асломов тўлайдиган бож микдоридан 172 000 сўм чегириб ташланган. Халқимизда «мушук текинга офтобга чиқмайди» деган нақл бежиз айтилмаган. Беихтиёр божхона нозирининг қайси виждон билан бундай ҳаром ишга қўл урганига хайрон қоласиз. Шундай қонунбузарликларга қарши курашиши шарт бўлган шахснинг ўзи улар билан тил бириктириб ўтирса-я...

Қисқаси, гап кўп-у кўмир оз. Бу билан ҳалол, покдамон кишилар қалбини иситиб бўлмайди. Айтмоқчимизки, ўз манфаатини давлат манфаатидан устун қўйиб юрганлар огоҳ бўлишсин. Емоқнинг қусмоғи, олмоқнинг бермоғи бор. Давлат, халқ ризқига кўз олайтириш орқали тўпланган бойлик икки дунёда ҳам буюрмайди.

А.ҲУСАИНОВ,
Самарқанд вилоят прокурорининг биринчи ўринбосари,
Р. ҚУРБОНОВ,
«Ишонч» мухбири.

ОЛАМДА НИМА ГАП

ЖАҲОН МОЛИЯ БОЗОРИДА ЯНГИ «МЕҲМОН»

Янги йилнинг биринчи кунини Европанинг 11 мамлакати янги валюта - евро билан қаршилади. Бу «янги меҳмон» ҳаш-паш демасдан дунёнинг бошқа кўплаб мамлакатлари молия бозорларига ҳам кириб борди. Хусусан, Австралия биринчилар қатори ўз молия бозорида еврода савдо қилишни бошлади. Мамлакат валюта бозорида 1 евро 1,17 Австралия долларига тенглашди. Валюта савдоси доимо авжида бўлган Гонконгда эса айни вақтда евронинг баҳоси 9,175 Гонконг долларига тенг бўлиб турибди. Кузатувчилар евро ўзининг бозордаги ўрнини янада мустаҳкамлаши мумкинлигини айтишмоқда.

Евронинг муомалага киритилиши нафақат Европа мамлакатлари ҳаётида, балки жаҳон иқтисодиётида ҳам тарихий воқеа бўлиб қолиши шубҳасиз. Негаки, дунёда илк бор бундай «молиявий тажриба»га қўл урилди. Хусусан, европаликлар учун у талай муаммоларни бартараф этишга имкон яратади. Европа марказий банки президенти Вим Дейсенберг «Монд» газетасига берган интервьюсида айтишича, ягона валюта 300 миллиондан ортиқ нуфус яшайдиган иштирокчи мамлакатлар ҳудудида пул алмаштириш курсини йўқотади, иқтисодий юксалиш маромини жадаллаштиради, ишсизлик даражаси камаяди, ўзаро савдо-сотиқ янада фаоллашади.

Евронинг муомалага кириши билан жаҳон молия бозорларида АҚШ долларининг кучли рақиби пайдо бўлди. Бу рақобат жаҳон бозорида иқтисодий мувозанат посангисининг тенглашиши, қолаверса, ялпи иқтисодий юксалиш учун муҳим омил бўлса ажаб эмас. Ҳозирча, аниқроғи, 2002 йилга қадар Европанинг 11 мамлакати - Германия, Франция, Италия, Испания, Люксембург, Белгия, Португалия, Дания, Нидерландия, Ирландия, Австрия ҳудудида мазкур валюта фақат пул ўтказиш орқали муомалада бўлади. Банкнот ва тангаларнинг эса 2002 йилнинг биринчи ярмидан бошлаб муомалага киритилиши мўлжалланмоқда. Айни вақтда евронинг курси 1,17 АҚШ долларига, 1,95 немис маркасига, 40 Белгия франкига, 6,5 француз франкига, 116,3 испан песетасига тенг бўлиб турибди.

Еврони муомалага киритиш учун роса тўрт йил тайёргарлик кўрилди. Тўрт йил давомида масаланинг ижобий ва салбий жиҳатлари миридан сиригача ўрганиб чиқилди. Иқтисодий шартлар еврога мойил бўлиши билан бир қаторда, айрим психологик унсурлар мавжудки, янги валюта уларни енгмасдан туриб муваффақиятга эришмоғи қийин. Масалан, еврога ўтган давлатлар ичида Германия учун янги валютага кўникиш бирмунча қийинроқ кечиши мумкин. Негаки, немис маркаси жаҳон бозорида ўзига яраша обрў топган, қолаверса «дойч марк» немис халқининг миллий рамзига айланиб улгурган. Шунинг учун, энг муҳими, одамлар янги валютага ишониши керак. Ишониш учун эса, энг аввало, нарх-навонинг барқарорлигини таъминлаш керак. Ҳамма гап ана шунда. Нарх-наво барқарорлиги сақланса, евро Европанинг XXI асрга йўл очадиган калити, деган гаплар дастлабки жиддий синовдан ўтади. Мутахассисларнинг фикрича, одамлар ишончини қозониш Европа марказий банкининг қай даражада уддабуронлигига боғлиқ. Янги валютага ўтган давлатлар ҳозир айни шунга эътибор қаратаяпти, дейди жумладан Вим Дейсенберг.

Тахминларга кўра, жорий йилда евронинг нархи АҚШ долларига нисбатан камида ўн фоизга ошади. Ягона иқтисодий ва валюта иттифоқидаги ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш даражаси жорий йилнинг биринчи ярмида 2,25-2,5 фоизгача секинлашиши мумкин, 2000 йилдан бошлаб эса иқтисодий тараққиёт фасли бошланади.

Ҳар хил башоратлару мунозаралар якун топиб, ниҳоят евро муомалага кирди. Лекин, бу янги валюта муомалага кирса нима бўларкин, деган саволга жавоб топилганини англатмайди. Ҳали бу саволга жавоб топилмасдан, евро муомалага кирганига бир ҳафта ўтмасиданоқ, бошқа бир савол ҳам пайдо бўлди: евронинг курси тушиб кетса, нима бўларкин? Лекин, мутахассисларнинг ишонч билан таъкидлашича, евронинг муомалага киришидан фақат ижобий аломат қидириш керак. Чунки, айни шу молиявий интеграция тажрибаси бутун Европа, бинобарин жаҳон иқтисодиётида мисли кўрилмаган ютуқ бўлиши мумкин.

Фарҳод АРЗИЕВ,
ЎзА шарҳловчиси.

И С Л О М О Б О Д. Покистоннинг Панжоб вилояти марказида портлаган бомба уч кишининг ҳаётига зомин бўлди, тўрт кишини ярадор қилди, деб хабар беради Синхуа ахборот агентлиги.

Маълумотларга қараганда, бу воқеа Лоҳур йўлидаги кўприк устида содир бўлган. Ўша пайтда мазкур кўприкдан мамлакат Бош вазири Навоз Шарифнинг ўтиши режалаштирилган эди. Ҳодиса эса Бош вазир ташрифидан атиги беш дақиқа илгари рўй берди. Шунинг ўзиданоқ жиноятда террорчилар қўли борлигини билса бўлади, дейди полиция маҳкамаси ходими. Айни пайтда мазкур жиноят юзасидан текширув ишлари ўтказилмоқда.

* * *

М Е Х И К О. Мексикада сўнгги икки ҳафта ичида йўл-транспорт ҳодисалари туфайли 350 нафарга яқин киши ҳалок бўлди. Янги йил байрами кунларидаги транспорт ҳаракати хавфсизлигини ўрганиб чиққан мамлакат полиция маҳкамаси маълумотларида шундай дейилади.

Маълумотда кўрсатилишича, 18 декабрдан 3 январгача бўлган вақт ичида мамлакат бўйича тўрт мингга яқин автоҳалокат содир бўлган. Натижада 2,7 минг киши жароҳат олган. Бу автоҳалокатлар саккиз миллион АҚШ доллари миқдорида зарар келтирган. Ҳайдовчиларнинг маст ҳолда транспорт воситаларини бошқаргани бундай ҳодисалар сонининг кескин ортишига сабаб бўлди.

* * *

Қ О Ҳ И Р А. Эрон яқин кунлар ичида 376 нафар ироқлик ҳарбийларни озод қилади, деб хабар тарқатди Ироқнинг ИНА ахборот маҳкамаси.

1980-88 йиллар давомида Ироқ билан Эрон ўртасида бўлган уруш оқибатида икки томон ҳам минглаб ҳарбийни асир олган эди. Айни пайтда ҳар икки мамлакатда кўплаб аскар ва офицерлар туткунда сақланаётир. Хусусан, Эронда сақланаётган Ироқ ҳарбийларининг сони 10 минг кишини ташкил қилади. Ўтган йили икки мамлакат ўртасидаги муносабатларни барқарорлаштириш мақсадида томонлар ўзаро келишувга эришган эди. Ана шунга биноан, асирдаги ҳарбийлар озод қилинмоқда.

/ЎзА/

TV

СЕШАНБА 5

ЎзТВ I

5.00 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 5 фасл. 17-қисм.
5.50 «Аруз гулшани».
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!».
7.30 «Ахборот».
8.00—8.30 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Юнус Ражабий».

*

8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 Лирик тароналар.
9.10 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 9-қисм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Инсон ва замин». Тележурнал.
10.30 Янги алифбони ўрганамиз.
11.00 «Осон эмас бу майдон ичра». Адабий кўрсатув.
11.20 «Кундуз амакининг қиссалари». Мультсериал.
11.35 «Юртим».
12.05 «Мактублар —кабутарлар».
12.30 Азим Суюн «Эзгулик ва ёвузлик». Фильм-спектакль. 1-қисм.
13.10—14.00 «Оталар чойхонаси».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Соғинч соҳили».
18.30 «Шаҳар бедарвоза эмас...».
18.50 «Ҳунарманд». Тележурнал.
19.05 «Ислоҳот ва масъулият».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 22.20 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Акс-садо».
21.35 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-фасл. 18-қисм.
22.25 «Келин-куёв». Телешоу.
23.05 «Янги йил тароналари». Мусиқий дастур. 2-қисм.
24.00 «Ахборот».
00.30—00.35 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 9-қисм.
18.55 «Ёр ишқи».
19.00 «ДАВР». Ахборот дастури.
19.30 Ватан манзаралари.
19.45, 20.40, 22.45 — Эълонлар.
19.50 «Доктор Финли». Телесериал.
20.45 «Очун». Юнус Ражабий.
21.10 «Ёшлар ва спорт».
21.35 Сиз севган хонанда: Собиржон Мўминов.
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «ДАВР». Ахборот дастури.
22.30 Шарқ эстрадаси.
22.50 Синема. «Омад». Мелодрама.
00.20 Хайрли тун!

ЎзТВ III

17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «ДАРАКЧИ».
18.10 Болалар учун. «Мульти-пульти».
18.30 «Табиат шифохонаси».
18.40 «Ташналик». Телесериал.
19.25, 20.25, 21.00 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 «Мисли гавҳар».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Таггерт». Телесериал.
21.55 «Ҳиндистондан салом!». Мусиқий тўплам.
22.15 «Морт ва Фил». Мультсериал.
22.40 «ДАРАКЧИ».
22.50 «Бу — джаз».
23.15 «Тоғлар чорлайди». Манзарали фильм.
23.25 Оҳанглар ва эълонлар.
23.35 «Кинонигоҳ».
01.15 «Хайрли тун, шаҳрим!».

ЎзТВ IV

7.30—9.00.
Россия жамоат телевидениеси.

*

16.45 Кўрсатувлар тартиби.
16.50 «Мультсайёра».

*

17.10—18.40 Туркия телевидениеси

*

18.40—21.35 Россия жамоат телевидениеси кўрсатувлари.

*

21.35 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 166-қисм.
22.20 «Оламда нима гап?». Ахборот кўрсатуви.
22.25 «Холис фикр».
22.45 «Подиум».
23.00 «Вести».
23.35 Киносеанс: «109-поезд тўхтовсиз юради». Бадиий фильм.
01.05 «Ахборот» (рус тилида).
01.30 Тунги сеанс: «Дарбадар автобус». Бадиий фильм.
03.05—03.10 Тунингиз осуда бўлсин!

30-канал

8.05, 13.50, 18.00, 19.55, 22.00, 01.15 — «ТВ-ҳамкор», «Метеохабар».
8.30 «Табассум-ла ярим соат».
9.0 «Кинононушта».
10.30 «Бержерак». Детектив телесериал (Англия).
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Ёввойи мушук». Телесериал (Бразилия).
14.10 Кундузги киносеанс.
15.30 «Олов ғилдираги». Телесериал.
16.00 «Кино оламида». Ахборот-дам олиш дастури.
16.30 «Нано». Телесериал.
17.15 «Карапуз-ТВ».
17.40 «Шаддодлар ва гўзаллар». Телесериал.
18.20 «Элен ва болалар». Телесериал.
18.45 «Қора марварид». Телесериал.
19.30 «Ғаройиб воқеалар». Телесериал (АҚШ).
20.20 «Клип-совға».
21.10 Спорт янгиликлари.
21.35 Оилавий кино.
23.15 «Биринчи даражадаги қотиллик». Сериал.
24.00 «Бедорлик».
00.50 Тунги мусиқий канал.

ҚозТВ

6.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».

***

16.20 «Хит-парад».
16.30 «Қозоғистон-2030».
17.00 «Ютуқ» салони.
17.05 «Ишлар қалай, Қозоғистон!». Мусиқий дастур. 1-қисм.
17.40 «Бу дунёнинг кучлилари». Бадиий фильм. 2-серия.
19.00 «Сифат».
19.20 «Дўстлар тароналари».
19.35 «Юртдошлар».
20.00 «Мариелена». Телесериал.
21.00 «Оқшом». Ахборот кўрсатуви.
21.50 «Давлат чегараси». Бадиий фильм. 12-серия.
23.00 «Ютуқ» салони.

ЧОРШАНБА 6

ЎзТВ I

5.00 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 5-фасл. 18-қисм.
5.50 Мумтоз мусиқа.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!».
7.30 «Ахборот».
8.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ўлкамизда қиш».
8.10—8.30 «Меҳригиё».

*

8.30 «Алла». Республика танлови ғолибларининг концерти.
9.00 «Сарғайган саҳифалар». Адабий кўрсатув.
9.20 «Кундуз амакининг қиссалари». Мультсериал.
9.35 «Талаб ва таклиф».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.

«Умид» намойиш этади:

10.05 «Биз улғайиб қолдик».
10.25 «Доно бобо даврасида».
10.50 «Қўшиғим-жон қўшиғим».
11.30 «Акс садо».
12.05 Азим Суюн. «Эзгулик ва ёвузлик». Фильм-спектакль. 2-қисм.
12.40 «Севги сурури». Мусиқий дастур.
13.10—14.00 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи» почтасидан.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Шу Ватанга бордур менинг кераги́м».
18.30 «Таянч нуқтаси».
18.50 «Бангкокдан—Сиднейгача». Спорт дастури.
19.05 «Тафсилот».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 «Таълим-тарбия миллий дастури — амалда».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Истиқлолим — истиқболим».
21.25 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-фасл. 19-қисм.
22.10 «Олам қўшиққа тўлсин». Ғиёс Бойтоев.
22.35 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 10-қисм.
23.15 «Саҳна ҳаёти». Замира Ҳидоятова.
23.40 «Ахборот».
00.10—00.15 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади (Мультомоша).
18.20 Мусиқий лаҳзалар.
18.25 Равнақ.
18.45 «Қалбим»..
19.00 «ДАВР». Ахборот дастури.
19.30 Мусиқий клип-антракт.
19.35 «Ракурс».
20.00 Спорт-лотто.
20.10 «Лаззат».
20.25, 23.00 — Эълонлар.
20.30 «Ринг».
20.45 «Авторейд».
20.55 «Рақслар қанотида». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Феруза Солиҳова.
21.15 «Остонадаги орзулар».
21.35 Танишинг: Абдувоҳид Рихсиев.
21.50 «Ёшлар» телеканалида.
21.55 Мусиқий лаҳзалар.
22.00 «ДАВР». Ахборот дастури.
22.35 «Ширин орзулар».
23.05 Синема. «Ўта хавфли». Детектив.
00.35 Хит-коллекция.
00.55 Хайрли тун!

ЎзТВ III

17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «ДАРАКЧИ».
18.10 «Ёрилтош». Мультўплам.
18.30 «Усто». Телелавҳа.
18.40 «Ташналик». Телесериал.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 «Онагинам».
20.20 «Чимён: йил фасллари». Телефильм.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Таггерт». Телесериал.
21.55 «Смоки» гуруҳи — Тошкентда.
22.25 «Кўзгу». Тележурнал.
22.45 «ДАРАКЧИ».
22.55 Оҳанглар ва эълонлар.
23.05 Видео-«О».
00.45 «Хайрли тун, шаҳрим!».

ЎзТВ IV

7.30—9.00
Россия жамоат телевидениеси кўрсатувлари.

*

16.45 Кўрсатувлар тартиби.
16.50 «Мультсайёра».

*

17.10—18.40 Туркия телевидениеси

*

18.40—21.35
Россия жамоат телевидениеси кўрсатувлари.

*

21.35 «Муҳаббат тарихи». Телесериал 167-қисм.
22.20 «Оламда нима гап?». Ахборот кўрсатуви.
22.25 «Телешифокор».
22.40 «Дурдаршан».
23.00 «Вести».
23.30 «Coskom» услубидаги мусиқа.
23.55 Киносеанс: «Ҳамроз». Бадиий фильм. 1-серия.
01.10 «Ахборот» (рус тилида).
01.35 «Ҳамроз». Бадиий фильм. 2-серия.
02.50—02.55 Тунингиз осуда бўлсин!

30-канал

8.05, 13.50, 18.00, 19.55, 20.00, 01.15 — «ТВ-ҳамкор», «Метеохабар».
8.3 «Табассум-ла ярим соат».
9.00 «Кинононушта».
10.30 «Бержерак». Телесериал.
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 Ёввойи мушук». Телесериал.
14.10 Кундузги киносеанс.
15.30 «Олов ғилдираги». Телесериал.
16.00 «Даракчи». Мусиқий-дам олиш дастури.
16.30 «Нано». Телесериал.
17.15 «Карапуз-ТВ».
17.40 «Шаддодлар ва гўзаллар». Телесериал.
18.20 «Элен ва болалар». Телесериал.
18.45 «Қора марварид». Телесериал.
19.30 «Тасодифий гувоҳ». Ҳужжатли сериал.
20.20 «Клип-совға».
21.10 Спорт янгиликлари.
21.35 «REN TV синематикаси».
23.15 «Биринчи даражадаги қотиллик». Сериал.
24.00 «Бедорлик».
00.50 Тунги мусиқий канал.

ҚозТВ

6.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».

* * *

15.55 «Хит-парад».
16.05 «Моҳир уста». А. Раимбергеновнинг муаллифлик дастури.
16.35 Мультфильм.
16.45 «Ютуқ» салони.
16.50 «Ишлар қалай, Қозоғистон!». Мусиқий дастур. 2-қисм.
17.25 «Бу дунёнинг кучлилари». Бадиий фильм. 3-серия.
18.45 «Сифат».
19.05 «Умид»— нафақа фонди.
19.10 «Давлат тили — менинг тилим».
20.00 «Мариелена». Телесериал.
21.00 «Оқшом». Ахборот кўрсатуви.
21.50 «Бахтиёр аёл». Бадиий фильм.
23.05 «Ютуқ» салони.

ПАЙШАНБА 7

ЎзТВ I

5.00 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 5-фасл. 19-қисм.
5.45 Мумтоз мусиқа.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!».
7.30 «Ахборот».
8.00—8.30 «Жавоҳирлар бўстони». Адабий кўрсатув.

*

8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Бастакор илҳоми». Мусиқий дастур.
9.10 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 10-қисм.
10.00, 12.00, 14.00 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Сиҳат-саломатлик» почтасидан.
10.25 «Олимпиадачилар орамизда». Спорт дастури.

«Умид» намойиш этади:

10.45 «Устоз ва мураббий».
11.20 «Вақтинг кетди».
11.45 «Кундуз амакининг қиссалари». Мультсериал.
12.05 «Ажаб саодат эрур...» Бадиий-публицистик кўрсатув.
12.30 Кундузги сеанс: «Нозигойим». Бадиий фильм.
14.10—14.35 «Тўйларимиз ҳақида ўйлаaримиз».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Билимлар калити».
18.30 «Харита». Халқаро шарҳ.
18.45 Волейбол бўйича Ўзбекистон чемпионати.
19.00 «Ҳидоят сари».
19.25, 20.25, 21.00 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Юзма-юз».
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни». Публицистик кўрсатув.
21.40 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-фасл. 20-қисм.
22.25 «Милий таълим уфқлари».
22.50 «Даврани кенгроқ олинг». Мусиқий дастур.
23.20 «Сомон йўли».
24.00 «Ахборот».
00.30—00.35 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 10-қисм.
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «ДАВР». Ахборот дастури.
19.30 «Тараққиёт».
19.45, 20.40, 23.10 — Эълонлар.
19.50 «Доктор Финли». Телесериал.
20.45 «Суғурта ва сиз».
21.00 «Иймон».
21.25 «Қалбим ардоғи».
21.35 «Ёнмаган ёзувлар».
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «ДАВР». Ахборот дастури.
22.30 «Дойче Велле» тақдим этади...
22.50 «Жаҳон жанговар санъати».
23.15 Синема. «Зулмат йўли». Детектив.
00.45 Хайрли тун!

ЎзТВ III

17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «ДАРАКЧИ».
18.10 «Ёрилтош». Мультфильм.
18.25 «Ривоят».
18.40 «Ташналик». Телесериал.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 «ТВ ва театр».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Оқибат». Телесериал.
21.55 «Билиб қўйган яхши».
22.10 «Янгра, дутор». Фильм-концерт.
22.40 «ДАРАКЧИ».
22.50 «Тошкент ва тошкентликлар».
23.05 «Яхши кайфият».
23.30 «Оҳанглар ва эълонлар».
23.40 Кинонигоҳ.
01.20 Хайрли тун, шаҳрим!

ЎзТВ IV

16.45 Кўрсатувлар тартиби.
16.50 «Мультсайёра».

17.10—18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 «Уммон».
19.00 «Глинка-44».
19.15 «Ҳуқуқ ва жамият».
19.30 «Шарқ дурдоналари».

*

20.00—21.30
Россия жамоат телевидениеси кўрсатувлари.

*

21.30 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 168-қисм.
22.15 «Оламда нима гап?». Ахборот кўрсатуви.
22.20 «Спорт-клуб».
22.40 «Сизнинг адвокатингиз».
23.00 «Вести».
23.30 «Кино сайёраси».
23.50 Кинематограф: «Яхши, ёмон, баджаҳл». Бош ролда К. Иствуд. 1-серия.
01.20 «Ахборот» (рус тилида).
01.45 «Яхши, ёмон, баджаҳл». Бадиий фильм. 2-серия.
02.45-02.50 Тунингиз осуда бўлсин!

30-канал

8.05, 13.50, 18.00, 19.55, 20.00, 01.15 — «ТВ-ҳамкор», «Метеохабар».
8.3 «Табассум-ла ярим соат».
9.00 «Кинононушта».
10.30 «Бержерак». Телесериал.
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Ёввойи мушук». Телесериал.
14.10 Кундузги киносеанс.
15.15 «Хит-коктейль». Мусиқий дастур.
15.30 «Олов ғилдираги» Телесериал.
16.00 «Ижод гулшани». Адабий-маърифий дастур.
16.30 «Нано». Телесериал.
17.15 «Карапуз-ТВ».
17.40 «Шаддодлар ва гўзаллар». Телесериал.
18.20 «Элен ва болалар». Телесериал.
18.45 «Қора марварид». Телесериал.
19.30 «Альфред Хичкок таништиради...» Детектив сериал (АҚШ).
20.20 «Клип-совға».
21.10 Спорт янгиликлари.
21.35 «Қўнғироқ қила туриб, томоша қил».
23.15 «Биринчи даражадаги қотиллик». Сериал.
24.00 «Бедорлик».
00.50 Тунги мусиқий канал.

ҚозТВ

6.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».

* * *

16.30 «Хит-парад».
16.40 «Қозоғистон-2030».
16.55 Мультфильм.
17.00 «Ютуқ» салони.
17.05 «Ишлар қалай, Қозоғистон». Мусиқий дастур. 3-қисм.
17.40 «Бу дунёнинг кучлилари». Бадиий фильм. 4-серия.
19.00 «Саломатлигимиз ҳақида қайғуриш».
19.35 «Йўлдаги қайдлар».
19.50 «Бланкасиз дориномалар».
20.00 «Нурсултон Назарбоев: Темиртау — ёшлик йиллари». Видеофильм.
21.00 «Оқшом». Ахборот кўрсатуви.
21.50 «ИИБ хабар беради...
22.05 «Севиб қолган балиқча». Бадиий фильм.
23.25 «Ютуқ» салони.

ЖУМА 8

ЎзТВ I

5.00 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 5-фасл. 20-қисм.
5.45 Мумтоз мусиқа.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!».
7.30 «Ахборот».
8.00—8.30 Ёш хонандалар концерти.

*

8.30 «Мураббий». Спорт дастури.
8.45 «Зийнат».
9.05 «Халқ ижодиёти».
9.35 «Жараён».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 Немис тили.
10.35 «Инсон ва қонун»га хатлар.
«Умид» намойиш этади:
10.50 Болалар учун «Гулғунчалар».
11.05 «Маҳалламиз болалари». Телебеллашув.
12.05 Кундузги сеанс. «Аловиддиннинг сеҳрли шамчироғи». Бадиий фильм.
13.25—14.00 «Дилхирож». Бадиий-публицистик кўрсатув.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Шеър ва шуур».
18.20 «Рўза — покланиш ойи».
18.30 «Тўртинчи ҳокимият».
18.50 «Аёл, муҳаббат ва олам». Кинокомпозиция.
19.05 «Имконият».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 21.45 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 «Болаларга салом берайлик».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Мавзу».
21.50 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 5 фасл. 21-қисм.
22.40 «Юрак кенгликларида». Олмахон Ҳайитова.
23.10 «Кинонинг минг бир олами». Кинокўрсатув.
23.30 «Ахборот».
«Мунаввар дунё». Дам олиш дастури:
24.00 «Ният хайр, оқибат хайр». Бадиий фильм.
01.20—01.25 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади. (Дунё ва болалар, Мультомоша).
18.40 «Ислом ва ёшлар».
18.55 Мусиқий лаҳзалар.
19.00 «ДАВР». Ахборот дастури.
19.30 «Шабнам».
19.50, 20.45, 22.30 — Эълонлар.
19.55 «Доктор Финли». Телесериал.
20.50 «Автосалтанат».
21.00 «Талабалар шаҳарчаси».
21.15 «Ўйна, гулим, ўйна».
21.30 «Интерспорт».
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «ДАВР». Ахборот дастури.
22.35 Синема. «Муҳаббат ҳақида мишмишлар». (Арабистон).
00.15 Шарқ оҳанглари.
00.30 «Мунаввар тонг истаб!».

ЎзТВ III

17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «ДАРАКЧИ».
18.10 «Ёрилтош». Мультўплам.
18.30 «Дардингизга даво...».
18.40 «Ташналик». Телесериал.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам»
20.20 Мусиқий лаҳзалар.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Оқибат». Телесериал.
21.55 «Адабий иқлим».
22.15 «Сиз уларни танийсиз».
22.40 «ДАРАКЧИ».
22.50 «Жума оқшомида».
23.20 «Спорт оламида».
23.40 Оҳанглар ва эълонлар.
23.50 «Кинонигоҳ».
01.30 «Хайрли тун, шаҳрим!».

ЎзТВ IV

16.45 Кўрсатувлар тартиби.
16.50 «Мультсайёра».

*

17.10—18.40 Туркия телевидениеси

*

18.40—21.30
Россия жамоат телевидениеси кўрсатувлари.

*

21.30 «Муҳаббат тарихи». Телесериал. 169-қисм.
22.15 «Оламда нима гап?». Ахборот кўрсатуви.
22.20 «Таъзим».
22.35 «Дил изҳори».
23.00 «Вести».
23.35 Кинематограф: «Пушаймон». Бадиий фильм.
00.50 «Ахборот» (рус тилида).
01.15 Тунги сеанс. «Ёлғиз эркак учун тузоқ». Бадиий фильм.
02.45—02.50 Тунингиз осуда бўлсин!

30-канал

8.05, 13.50, 18.00, 19.55, 20.00, 01.40 — «ТВ-ҳамкор», «Метеохабар».
8.30 «Табассум-ла ярим соат».
9.00 «Кинононушта».
10.30 «Бержерак». Детектив телесериал.
11.20 Тонгги киносеанс.
13.00 «Ёввойи мушук». Телесериал.
14.10 Кундузги киносеанс.
15.30 «Олов ғилдираги». Телесериал.
16.00 «Висол». Мусиқий дастур.
16.30 «Нано». Телесериал.
17.15 «Карапуз-ТВ».
17.40 «Шаддодлар ва гўзаллар». Телесериал.
18.20 «Пляж». Саргузашт сериал (АҚШ).
19.10 «Крекер усули». Детектив сериал (Англия).
20.20 «Клип-совға».
21.10 Спорт янгиликлари.
21.35 «Ҳафта фильми».
23.15 «Биринчи даражадаги қотиллик». Сериал.
24.00 «Бедорлик».

ҚозТВ

6.30 «Кечаси ётиб ўйла, эрталаб туриб сўйла».

***

16.30 «Хит-парад».
16.35 «Қишлоқ спорти».
16.55 Мультфильм.
17.00 «Ютуқ» салони.
17.05 «Ягона оилада».
17.30 «Қозоғистон — 2030».
18.00 «Калтакесак табассуми». Телесериал.
19.00 «Аёлмисан, аёл».
19.35 «Юртдошлар».
20.00 «Мариелена». Телесериал.
21.00 «Оқшом». Ахборот кўрсатуви.
21.50 «Анракай жангига 270 йил тўлди».
22.50 «Шамчироқ».

ШАНБА 9

ЎзТВ I

5.00 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 5-фасл. 21-қисм.
5.50 Мумтоз мусиқа.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!».
7.30 «Ахборот».
8.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Зангиота».
8.10—8.30 «Жаҳон театри».

*

8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
9.05 «Ҳамроз». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.45 «Шоҳруҳ» клуби.
10.05 «Бўстон». Тележурнал.
«Умид намойиш этади:
10.35 «Очиқ дарс».
10.55 «Мен билган, билмаган дунё».
11.15 «Армон». Композиция.
11.30 Бевосита мулоқот. «Касаба уюшмалари: Инсон манфаатлари йўлида».
12.15 Кундузги сеанс: «Мис тоғ бекаси». Бадиий фильм.
13.35 «Куйла, ёшлигим». Мусиқий дастур.
14.00—14.35 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни». Публицистик кўрсатув.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Аралаш» ҳажвий киножурнал.
18.10 «Умид қалдирғочлари». «Ўзкинохроника» премьераси.
18.50 «Бахтли воқеа».
19.25, 20.25, 21.00, 22.10 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Оқшом эртаклари».
20.10 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.20 «Жаҳон спорти».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Қишлоқ ҳаёти».
21.25 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 5 фасл. 22-қисм.
22.15 Санъат усталарининг концерти.
22.45 «Ахборот».
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:
23.15 «Куй ва тасвир».
23.35 ЎзТВ экранида биринчи марта: «Есения». Бадиий фильм. 1-серия. (Мексика).
00.50—00.55 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади. (Мультомоша).
9.20 «Сурур».
9.30 Ватан манзаралари.
9.45 «Ёшлар» телеканалида.
9.50 «Ракурс».
10.15 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». 9-қисм.
11.05 «Остонадаги орзулар».
11.25 «Қалбим»..
11.40 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Чархпалак». 9-қисм.
12.25 «Очун».
12.50 «Ёшлар даврасида».
13.30 «Синбод». Телесериал.
14.15 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
14.55 «Шу куннинг мавзуси».
15.15 Синема.
16.50 «Жаҳон жуғрофияси».
17.40 «Дойче Велле» тақдим этади...

* * *

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади. (Мультомоша).
18.20 «Дилбарим».
18.35 «Ёшлар» телеканалида.
18.40 Мусиқий хиёбон.
19.00 «ДАВР». Ахборот дастури.
19.30 «Сир».
19.50, 20.40, 22.50 — Эълонлар.
19.55 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Чархпалак». 10-қисм.
20.45 «Бизнес академия».
21.00 «Баҳс, мунозара, таҳлил».
21.15 «Интерфутбол».
21.35 «Кино тилсимлари». Рустам Саъдуллаев.
21.55 Мусиқий лаҳзалар.
22.00 «ДАВР». Ахборот дастури.
22.30 «Сенинг вақтинг».
22.55 Синема. «Фаришталар ғазаби». 1-қисм.
00.25 Хайрли тун!

ЎзТВ III

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 Болалар учун мультконцерт.
9.30 «Яхши кайфият».
9.55 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал.
10.40 «Таянч».
11.00 Дилором наволар.
11.10 Болажонлар экрани.
12.40 Спорт оламида.
13.00 «Муаллиф».
13.30 «Билиб қўйган яхши».
13.45 «Дардингизга даво...».
13.55 «ТВ ва театр».
14.20 «Бева Бланка». Телесериал.
15.05 «Сиз уларни танийсиз».
15.30—15.45 «Тошкент ва тошкентликлар».

* * *

17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «ДАРАКЧИ».
18.10 «Ёрилтош». Мультфильм.
18.25 «Табиат шифохонаси».
18.40 «Мисли гавҳар».
19.00 «Икром Акбаров». Телефильм.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
20.00 «Янги ой чиққан кеча».
20.20 Дилором наволар.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Даллас». Телесериал.
21.55 «Тасанно».
22.20 «Ҳамшаҳарлар».
22.50 «ДАРАКЧИ».
23.00 «Умр дафтари».
23.20 Оҳанглар ва эълонлар.
23.25 «Кинонигоҳ».
01.05 «Хайрли тун, шаҳрим!».

ЎзТВ IV

«Халқаро» телеканали
9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Кино сайёраси».
9.25 «Яхши, ёмон, баджаҳл». Бадиий фильм.
11.55 «Баяр қасри калитлари». Телевизион ўйин.
13.25 «Инглиз тили Сиз учун!».
13.55 «Биргаликда куйлаймиз».
14.40 «Долзарб мавзу».
14.55—15.15 «Дидар».

* * *

17.10—18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Бинафша».
19.10 «Бу Хитой».

*

19.25—21.30
Россия жамоат телевидениеси кўрсатувлари.

*

21.30 «Чинсэн».
21.55 «Тасвир».
22.25 «Ҳунар соҳиблари».
22.40 «Бизнес-доктор». «Вақтни бошқариш». 6-қисм.
23.10 Киносеанс: «Нажот ҳайқириғи». Бадиий фильм.
00.35 «Ахборот» (рус тилида).
01.00 Тунги сеанс: «Сайёҳлар эрмаги». Бадиий фильм.
02.30—02.35 Тунингиз осуда бўлсин!

30-канал

8.05 Ҳужжатли кино соати.
9.00, 13.50, 18.00, 19.55, 20.00, 01.20 — «ТВ-ҳамкор», «Метеохабар».
9.25 Болалар канали.
10.0 «Киноэртаклар».
11.20 «Космик патруль». Болалар учун сериал.
12.00 «Тушки кино».
14.10 «Тарзан». Телесериал (АҚШ).
15.00 Ҳинд киноси.
17.15 «Ноу-хау шоу». Дам олиш дастури.
17.55 Ташрифнома: «Элита» салони».
18.20 «Пляж». Саргузашт сериал.
19.10 «Крекер усули». Сериал.
20.20 «Клип-совға».
21.10 «1/52». Спорт шарҳи.
21.30 Мунажжимлар башорати.
21.35 «30-каналда шанба кинооқшоми».
01.00 «М. Э. Ш. госпиталидаги бошоғрик хизмат». Ҳажвий сериал (АҚШ)..

ҚозТВ

9.00 Болалар учун концерт.
9.20 «Иймон».
9.40 «Сиҳат-саломатлик».
10.00 «Талабалар саҳнасида».
10.20 «Уйғон ва куйла!».
10.35 «Оқ булоқ».
16.00 Фильм-концерт.
16.30 «Каре сарам». Корейс таҳририяти кўрсатуви.
17.00 «Пушкин гулдастаси». А. С. Пушкиннинг 200 йиллигига.
17.30 «Гутен абенд!». Немис таҳририяти кўрсатуви.
18.00 «Умр — оқар дарё».
18.25 «Даврлар туташганда».
18.45 «Профи-тайм».
19.00 Оқшом эртаклари.
19.35 «Профи-шахс».
20.05 «Соғлиқни сақлаш тизими ислоҳотининг масалалари».
20.20 «Хаёлга келмаган тарих». Телесериал.
21.00 «Оқшом». Ахборот кўрсатуви.
21.50 «Мусиқий саёҳат».
22.50 «Футбол сайёраси». Ҳафталик шарҳ.

ЯКШАНБА 10

ЎзТВ I

5.00 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 5-фасл. 22-қисм.
5.45 Мумтоз мусиқа.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!».
7.30 «Ахборот».
8.00—8.30 «Ёзувчи ва замон».

*

8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.15 «Мозийдан бир мўъжиза».
«Умид» намойиш этади:
9.30 «Ёднома». Воҳид Қодиров.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».

*

11.00 Вилоят хонандалари куйлайди.
11.30 «Ўзбекистон спортининг нуфузи».
11.45 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ҳарбий марш садолари».
12.05 «Санамлар сарвари».
13.00 «Қишлоқ ҳаёти».
13.20 «Келин-куёв». Телешоу.
14.00 — 14.30 «Болалигим — пошшолигим».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
18.20 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
18.40 «Сеҳрли шуъла».
19.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 20.00, 20.25, 21.10 — Эълонлар.
19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида).
20.05 «Санъат олами».
20.30 «Таҳлилнома».
21.15 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадун Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 5 фасл. 23-қисм.
22.00 Ўзбекистон Республикаси Ички Ишлар Вазирлиги намунали оркестрининг концерти.
22.30 «Телевизион миниатюралар театри».
23.10 ТВ-1 намойиш этади: Телеанонс. «Аср мўъжизаси» кинодастури:
23.25 Кино янгиликлари.
23.40 ЎзТВ экранида биринчи марта: «Есения». Бадиий фильм. 2-серия.
00.55—01.00 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади. (Мультомоша).
9.15 «Қалбим ардоғи».
9.25 «Ёшлар ва спорт».
9.50 «Бизнес академия».
10.05 «Лаззат».
10.20 «Ёшлар» телеканалида.
10.25 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 10-қисм.
11.15 Цирк, цирк, цирк.
11.30 «Жараён».
11.45 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Чархпалак». 10-қисм.
12.30 «Юлдузлар тахти».
13.20 «Интерфутбол».
14.00 «Синбод». Телесериал.
14.45 «Ширин орзулар».
15.10 Синема.
16.30 «Жаҳон жуғрофияси».
17.20 «Дунё ҳафта ичида».
17.40 «Шабнам».

* * *

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади. (Мультомоша, «Бугуннинг боласи»).
18.40 «Далил ва шарҳ».
18.55 «Юртим кўрки».
19.00 «ДАВР». Ахборот дастури.
19.30 «Илк қадам».
19.40, 20.30, 22.50 — Эълонлар.
19.45 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Чархпалак». 11-қисм.
20.35 «Синфдош».
21.15 «Бари ҳазил мишмишлар».
21.30 «Миллионлар ўйини».
21.45 Қалб тароnаси: Салоҳиддин Азизбоев.
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «ДАВР». Ахборот дастури.
22.30 «Кинопрофи».
22.55 Синема. «Фаришталар ғазаби». 2-қисм.
00.20 Жаноб Бин ҳангомалари.
00.30 Хайрли тун!

ЎзТВ III

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Ёрилтош». Мультўплам.
9.25 Дилором наволар.
9.40 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал.
10.25 «Дурдона».
10.45 Болажонлар экрани.
12.25 Мусиқий майдонча.
12.45 «Бева Бланка». Телесериал.
13.30 «Ёввойи табиат».
13.55 «Хориж ҳангомаси».
14.15 «Адабий иқлим».
14.35—16.15 Такрорий фильмлар экрани.

* * *

17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 «ДАРАКЧИ».
18.10 «Ёрилтош». Мультўплам.
18.40 «Жавоҳирлар соҳили».
19.00 «Латифа».
19.15 «Таманно».
19.25, 20.00, 20.25 — Эълонлар.
19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида).
20.05 «Табриклаймиз, қутлаймиз».
20.25 «Минг бир ҳикмат».
20.30 «Таҳлилнома».
21.10 «Даллас». Телесериал.
22.00 Етти иқлим оҳанглари.
22.10 «Бир ҳамдард истар кўнгил».
22.40 «ДАРАКЧИ».
22.50 Оҳанглар ва эълонлар.
23.00 «Кинонигоҳ».
00.40 «Хайрли тун, шаҳрим!».

ЎзТВ IV

«Халқаро» телеканали
9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
10.20 «Парле ву франсэ?».
10.45 «Жонли сайёра».
11.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
11.10 «Ёлғиз эркак учун тузоқ». Бадиий фильм.
12.40 «2х2=4».
13.10—13.25 «Шарқона ёдгорликлар».

* * *

17.10—18.45 Туркия телевидениеси

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Келажакни кўзлаб».

*

19.05—21.35
Россия жамоат телевидениеси

*

21.35 «Мюзик-холл».
22.10 «Бу ажиб дунё».
22.30 Якшанба кинозали: «Ҳаракатдаги ҳарбий зона гувоҳи». Бадиий фильм.
24.00 «Таҳлилнома» (рус тилида).
00.30—00.35 Тунингиз осуда бўлсин!

30-канал

8.05 Ҳужжатли кино соати.
9.00, 13.50, 18.00, 19.55, 20.00, 01.55 — «ТВ-ҳамкор», «Метеохабар».
9.25 Болалар канали.
10.00 «Киноэртаклар».
11.20 «Космик патруль». Болалар учун сериал.
11.45 «Ўйинчоқлар уйи». Компьютер ўйинлари ҳақида дастур.
12.00 «Тушки кино».
14.10 «Тарзан». Телесериал.
15.00 «Ҳали намойиш этилмаган премьера».
16.45 «Мусқаймоқ». Мусиқий дам олиш дастури.
17.15 Ташрифнома: «Элита» салони».
17.20 «Брейн-ринг».
18.20 «Пляж». Саргузашт сериал.
19.10 «Махфий ҳужжатлар». Сериал (АҚШ).
20.20 «Клип-совға».
21.10 «Висол». Мусиқий дастур.
21.35, 23.15 — «30-каналда якшанба кинооқшоми».
01.05 «М. Э. Ш. госпиталидаги бошоғрик хизмат». Ҳажвий сериал.

ҚозТВ

8.05 «Уйғон ва куйла».
8.25 «Кайсар».
8.45 Мусиқий дақиқалар.
8.50 Болалар рақсга тушадилар.
9.00 «Хаёлга келмаган тарих». Телесериал.
9.25 «Сув париси». Болалар учун фильм.
10.40 «Товушлар музейи».
11.10 «Энши балапан».
11.30 Мультфильм.
12.00 Бугун — Қозоғистон Республикаси Президентлигига сайловлар.
12.15 «Ягона оилада».
12.45 «Инсон ва фавқулодда вазият».
13.05 «Биргаликда».
13.35 «Ипак йўли». Телеэкспедиция.
14.10 «Фермеринформ».
14.30 Телекўргазма.
15.25 «Дубль-1» Димаш Ахимов билан.
15.55 «Анракай жангига 270 йил тўлди».
16.55 «Оқ булоқ».
17.30 «Ҳажачилар овули».
18.30 Концерт.
18.50 «Профи-тайм».
19.00 «Шахс». Жанна Ахметованинг муаллифлик кўрсатуви.
19.25 Мусиқий дақиқалар.
19.35 «Хотиралар архиви».
20.00 Миллий лотерея.
20.15 «Ҳаммаси мусиқа ҳақида».
20.30 Бугун — Қозоғистон Республикаси Президентлигига сайловлар.
21.00 «Ягона оилада». Қозоғистон халқлари мусиқалари.
21.30 «Ултурган». Бадиий фильм.

Исломда маърифат ва маънавият

IX-XII асрларга келиб Хоразмда масжидлар қошида ташкил этилган мактабларда араб тили муҳим фан сифатида ўргатилган. Айни пайтда Қуръони карим асослари, ҳадислар, уламо ва ҳукамоларнинг китоблари исломий таълим-тарбиянинг манбаи сифатида ўғил болаларга ўқитилар, қизлар-элтибиби (отинбиби)лар эса ўз уйларида таҳсил олганлар. Мактаб босқичлари ўқувчи мактабга неча йилдан буён қатнаётганлигига қараб эмас, балки ўқув материалини қанчалик ўзлаштираётганлигига қараб белгиланган. Ўқувчилар «тахтахон», «абжадхон», «хафтиякхон»,«Қуръонхон» ва ҳоказо тарзда босқичларга ажратилган.

МАНМАНЛИК – СОҒЛОМ ФИКРДАН ЙИРОҚЛАШТИРАДИ

Хоразмнинг Кат, Хева, Гурганж ва бошқа шаҳарларидаги мадрасаларга мактабларни тугатган қобилиятли ўспиринлар қабул қилинган. Ўқитиш уч босқичли бўлиб, ҳар бир ўқув юрти талабаларни ўзига хос дастур асосида таълим берган. Бошланғич (адно), ўрта (асват),олий (аъло) босқичли мадрасалар бериладиган билимлар кўлами ва сифати жиҳатидангина эмас, балки дарсхоналар ва талабалар сони жиҳатидан ҳам қатъий чегараларга эга бўлган.

Мадраса талабаси туркий, араб ва форс тилларини мукаммал билиши шарт бўлган. Шунингдек, улар Қуръони карим, ҳадислар, шариат қонунларини ҳам ўрганишган, ифодали ўқиш, назокат билан таъсирчан сўзлаш, саводли ва равон ёзиш, яъни хуснихат санъатларини ҳам эгаллаганлар. Албатта, мударрисларнинг имкониятларига қараб арифметика, ҳандаса, риёзиёт, жуғрофия, илми нужум, тиббиёт, ҳикмат (физика), мантиқ, тарих, араб тили ва адабиёти, аруз илми ва бошқа дунёвий фанлар ҳам ўқитилган.

Мадраса ўқувида мударрис танлаш ҳам асосан талаба ихтиёрида бўлган. Шу боис у имкон қадар билимдон ва яхши муомалали домла таҳсилини олиш ҳаракатини қилган. Мударрис хонасидаги талабанинг сони 3-4 тадан ошмаган. Агарда талабани домланинг дарси қониқтирмаса, услуби, муомаласи ёқмаса, унда хоҳлаган вақтда бошқа домлага қатнаш ҳуқуқи бўлган. Шу боис ҳам мадраса мударрисининг ўзи ҳар доим билимини оширишга, талабага яхши муомалада бўлишга уринган.

Ўқув йили охирида айрим мударрислар ўз меҳнатининг натижасини ва талабанинг билим даражасини кўрсатиш мақсадида ота-оналар олдида шогирдларини имтиҳон қилиши талабалар сафи ўсишига, билимдонлар кўпайишига сабаб бўлган.

Гурганж ва Хева мадрасаларида талабаларга кунига тўрт маҳал бепул овқат, алоҳида хужра, айрим ўзлаштириши яхши бўлганларга вақф тушумларидан ва Хоразмшоҳ хазинасидан нафақа ҳам берилган.

Кези келганда шуни ҳам айтиб ўтиш жоизки, Хоразмнинг Кат, Қиёт, Хева, Гурганж шаҳарларидаги мадрасаларнинг шуҳрати ўрта асрларда кенг ёйилган бўлиб, кўпгина Шарқ мамлакатларининг толиби илмлари ана шу машҳур мадрасаларда сабоқ олиш учун келганлар. Шуниси диққатга сазоворки, Жавоҳарлаъл Неру «Жаҳон тарихига назар» асарида «ўз бобоси Хивадаги мадрасада ўқигани»ни фахр билан эслатиб ўтади.

Ҳақиқатан ҳам, ўрта асрдаги қатор сайёҳлар, тарихчилар Марказий Осиёдаги илк Уйғониш даври маданиятида Хоразм бошқа Шарқ мамлакатлари ичида илм-фан ва маданияти юксалган ўлка бўлганлиги ҳақида ҳикоя қиладилар. Масалан, жуғрофия ва тарихнавис олим ал-Муқаддасийнинг шоҳидлик беришича, «... хоразмликлар - идрок, илм, фиқҳ, қобилият ҳамда билим кишиларидир». Машҳур араб сайёҳи Ибн Баттута «Саёҳатнома» асарида «бутун жаҳонда менга ҳали хоразмликлар каби ажнабийларга нисбатан хушхулқ, олижаноб, меҳмондўст, фиқҳ илмини сув қилиб симирган доно кишиларни учратиш насиб этмаганди...», деб ёзади.

Чунончи, Муҳаммад ибн Мусо ал-Хоразмий (783-850)нинг дунёқараши ва илмий фаолияти ҳам ислом маънавияти билан уйғунлашган. Ал-Хоразмий математик рақам ва ҳисоблаш усулининг қоидаларини назарий жиҳатдан асослашда Аллоҳ («ас-сабаб ал-аввал»)ни биринчи сабаб ва биринчи моҳият сифатида илоҳият ва илмий нуқтаи назардан муфассал баён этган. Ал-Хоразмий ёзади: «Аллоҳ таоло томонидан яратилган борлиқда ўз ҳолатини доимий равишда ўзгартирмай турадиган ҳеч қандай нарса ва ҳодиса йўқ. Умуман, билим борлиқдан келиб чиқиб, инсоннинг уларга бўлган эҳтиёжининг ўсиб бориши ва борлиқни узоқ вақт ўрганиш жараёнида муттасил ва изчил тўпланиб боради. Турли илмлар бир-бирини инкор ва истисно этмайди, балки ўзаро бир-бири билан боғлиқ ва дунёни билишга ҳамда бахт-саодатга эришишга хизмат қилувчи ягона халқани ташкил этади». Шу муносабат билан мутафаккир: «Инсон ўзининг тиришқоқлиги, меҳнати ва амалий фаолияти, Аллоҳ ато этган ақл-идрок, қобилият ва истеъдод билан дунёни секин-аста билиб боради», деб ёзади. Шубҳасиз, ал-Хоразмийнинг: «... борлиқ инсон ва унинг сезгиси, ақл-идрокидан олдин пайдо бўлган, инсон ва унинг ақли, ахлоқи эса борлиқ ривожининг маҳсулидир», деган ғоялари ислом ҳуқуқий маданияти тараққиётида муҳим аҳамият касб этди.

Ал-Хоразмийнинг «Васиятлар китоби»да ҳаётий ва амалий муаммоларни ҳал этишга оид тавсия этган математик усуллар мусулмон мамлакатларида фиқҳга оид «илми фароиз» масалаларини ечишда, айниқса мерос тақсимлашда муҳим қўлланма вазифасини ўтаган.

Кўриниб турганидек, ислом дунёсида дунёвий илмларга эҳтиёж катта бўлган, шу боис ҳам Қуръони каримда табиий-илмий илмларни ўрганишга чақириқлар бор. Чунончи, «Рум» сурасида шундай дейилган: «Осмонларнинг ва ернинг яратилиши Аллоҳнинг аломатларидандур, шунингдек, сизларнинг тилларингиз, рангларингизнинг турлича бўлишида ҳам, албатта, олимлар учун аломатлар бор» («Рум» сураси, 22-оят). Бу оятда зикр қилинган «олимлар» Аллоҳ ер юзида яратган маҳлуқотларнинг сир-асрорларини, яъни табиий илмларни яхши билувчи кишилар эканлигини тушунамиз.

Шунингдек, ислом кишиларни илмга чақириш билан кифояланиб қолмасдан, балки ақлий ва фикрий ҳаракатсизликнинг олдини олиш асосларини ҳам кўрсатган. Қуръони каримда мусулмонларга далил-исботсиз нарсани қабул қилмаслик буюрилади, фиқҳ илми доимо аниқликни талаб этиши, ҳақиқий илмий нарсаларга таяниш кераклиги, гумонга эргашмаслик ҳақида таълим берилади: «Балки золимлар илмсиз равишда ҳавойи-нафсларга эргашадилар» («Рум» сураси, 29-оят); «Ўзинг билмаган нарсага эргашма. Албатта кўз, қулоқ ва қалб, барча нарсадан сўралади» («Исро» сураси, 24-оят). «Менинг бандаларимга - сўзга қулоқ тутиб, унинг энг гўзалига (яъни нажотга элтувчи рост сўзга) эргашадиган зотларга хушхабар беринг! Ана ўшалар Аллоҳ ҳидоят қилган зотлардир.Ва ана ўшаларгина ақл эгаларидир» («Зумра» сураси, 18-оят).

Бунинг исботини биз Абу Райҳон Беруний (973-1048) нинг инсон ҳуқуқий илм далилларига ва ақлга таяниш лозимлиги тўғрисидаги ғояларидан ҳам билсак бўлади. У фиқҳшуносларнинг фиқҳ илмидаги бурчларини, унга ҳалол ва покизалик билан хизмат қилишлигини кўрсатиб, фиқҳ илмидан бойлик тўплаш мақсадида фойдаланиш асло мумкин эмаслигини уқтиради; «Илм даргоҳига кирар экансан, қалбинг кишини оздирувчи иллатлардан, одамни кўр қилиб қўядиган ҳолатлардан, қотиб қолган урф-одатлардан, ҳирсдан, рақобатдан, очкўзликнинг қули бўлишдан озод бўлмоғи даркор».

Шунингдек, Беруний ҳар бир воқеа-ҳодисани моҳиятига етмасдан асослашни қоралайди. Олим Қуръони каримдаги «Айтинг: Биладиган зотлар билан билмайдиган кимсалар баробар бўлурми?!» («Зумар» сураси, 9-оят); «Албатта бу нарсаларда ақлли кишилар учун белгилар бор» («Раъда» сураси, 4-оят), «Биз оятларни ақлли кишилар учун баён қилиб қўйдик. Ақлни ишлатмайдиларми» («Бақара» сураси 76-оят), деган ислом ҳуқуқий таълимотига таянган ҳолда ақл-заковат инсонга берилган буюк неъмат, деган ғояни илгари суради.

Инсоннинг асосий бурчи ва вазифаси - меҳнат қилишдир. Чунки, Берунийнинг фикрича «...исталган нарсага - меҳнат сарфлаш орқали эришилади».

Солижон ҲАСАНОВ,
педагогика фанлари номзоди.

(Давоми бор).

«Хоразм ипаги» ҳиссадорлик жамиятида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар республикамизнинг турли бурчакларида севиб харид қилиняпти. Ҳозир корхонада 1000 дан ортиқ ишчи хизмат қилмоқда.

Бугунги кунда бу ерда асосан, хом ипак ипи, турли газламалар, вилюр каби маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда.

Суратда: қўли гул тикувчилар (чапдан) Кувонч Жабборова, Зумрад Узоқова, Мақсуда Файзуллаева, Зумрад Сафарова ва Каромат Эгамовалар.

Р.ЖУМАНИЁЗОВ (ЎзА) олган сурат.

Нафс бандалари

КИМ КИМДАН ЎРНАК ОЛАДИ?

Ким-ким иқтисодиёт, молия ишларига шахсан жавобгар ташкилотлар раҳбарларининг қонун-қоидаларга нописандлик билан муносабатда бўлишларини сира кечириб бўлмайди.

«Пахтабанк»нинг Қамаши тумани бўлимида ўтказилган навбатдаги текширишда катта миқдордаги тўлов давлат бюджетига кечиктириб ўтказилганлиги аниқланди. Бунинг учун муассасага 196.7 минг сўм миқдорида бўнак ҳисобланди. Банк бошқарувчиси ҳамда бош ҳисобчиси эса 22 минг сўм маъмурий жаримага тортилдилар.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1998 йил 4 февралдаги ҳисоб-китоб механизмини такомиллаштириш ҳамда республика бюджетини ва маҳаллий бюджетларга тўловларни рағбатлантириш чоралари тўғрисидаги Фармонида хўжалик юритувчи субъектларнинг ҳисоб рақамидан пул маблағларини чиқариш тартиблари белгиланиб, бунинг учун бутун жавобгарлик тижорат банклари раҳбарлари ва бош ҳисобчиларига юкланган. Бироқ ҳалигача қадар кўпгина корхона ва ташкилотлар ҳисоб рақамларида мавжуд бўлган пул маблағларини тенг тақсимлашда талай хато ва камчиликларга йўл қўйилмоқда. Ўтган йилнинг биргина октябрь ойида Қашқадарё тижорат банклари бўйича ўтказилган текширишларда юқоридаги Фармон кўрсатмаларига амал қилинмаганлиги боис банк муассасаларига 221.8 минг сўм қўшимча жарима ҳисобланди. 12 мансабдор шахсга эса 110.5 минг сўм жарима солинди.

БИЛСА ҲАЗИЛ, БИЛМАСА ЧИН

Режага биноан У.Юсупов туманидаги «Санжар» савдо ишлаб чиқариш фирмасининг 1997 йилги ҳисоботи кўздан кечирилди. Нима ҳақда ўйлаган ёки кимга ишонганини билмадик-у, лекин фирма бошлиғи Б.Шоқулов ялпи даромад солиғидан 87272 сўмни яшириб қолганлиги маълум бўлди. Ҳа, бу қилмиши билан у неча-неча ногиронларни дори-дармонлар, меҳрибонлик уйларини озиқ-овқатлар билан таъминланишига, нафақалар, стипендияларнинг кечикишига қай даражададир сабабчи бўлди. Шу боис ҳам у Жиноят Кодексининг 164-модда 1-банди билан айбланди.

Айрим шахслар кўп ҳолларда ўзларича фойда кўрмоқ режасини тузадилару, чакки босилаётган қадамнинг оқибати нима билан тугаши ҳақида пухта ўйлаб кўрмайдилар. «Қаршиободончилик» хўжалигининг бош ҳисобчиси Г.Каримова ҳисоботдан 1039.2 минг сўм, Қарши туман кўнгилли ўт ўчириш жамияти раҳбари ва бош ҳисобчиси Д.Удаева 178.6 минг сўм яшириб қолишгани текширишда ошкор бўлди.

ИРИМИ БОР ЭМИШ

Баъзи дўкондорларнинг инсофсизлигини кўриб ҳайратдан ёқа ушлайсан, киши. Бунчалик диёнатсиз бўлишмаса улар.

Китоб савдо очиқ ҳиссадорлик жамиятига қарашли 107-дўкон мудири Н.Маҳмадиев харид учун кирган биринчи кишидан 299 сўм уриб қолди. Солиқ инспекцияси ходимларининг «Нега бундай қилдингиз?»деган саволига у «Иримим бор, бу тарки одат» деди уялмай-нетмай.

Энди бир тасаввур этинг. Дўконга бир кунда озмунча харидор кирадими? Уларнинг ҳар бири ҳақидан уриб қолинаверса...

Яккабоғ туманидаги савдо очиқ ҳиссадорлик жамиятига қарашли «Феруза» дўкони мудири Г.Тўраева, Муборак туманидаги чакана савдо бирлашмасининг 7-дўкон мудири Р.Элмирзаев, Чироқчи туман савдо очиқ ҳиссадорлик жамияти дўкон мудири И.Эргашевлар ҳам харидорлар ҳақига хиёнат қилиб, «ирим-сирим»ларга амал қилганликлари учун Жиноят Кодексининг 187-моддасига биноан айбдор, деб топилдилар.

Қурбон ЭГАМБЕРДИЕВ.

МУНАЖЖИМЛАР ТАЪБИРИ

(4 январдан —10 январгача)

● **ҚЎЙ** — Тақдирингиз елканларини ушбу Янги йил ҳафтаси шамолга тўлдириб, ҳаёт тўлқинлари узра эркин суздиради. Шунинг учун ҳам вақтинчалик молиявий инқироз ва муаммолар сизни енга олмайди.

● **БУЗОҚ** — Эски йилда ечилмай қолган масалалар бирмунча вақт асабларингизга тегиши эҳтимоли бор. Тежамкорлигингиз ушбу даврда асқотмай, режангизда бўлмаган харажатлар, сафарлар, учрашувларга сармоянгиз сарфланиши муқаррар.

● **ЭГИЗАКЛАР** — Ишларингиз ўлда-жўлда бўлиб, кўлингиз ишга бормай, соғлиғингиз бироз диққатталаб бўлиб қолиши мумкин. Яқинларингиз билан муносабатларда тажанг бўлмасликка интилинг, акс ҳолда кейинчалик ўзингизни узоқ вақтгача кечира олмайсиз.

● **ҚИСҚИЧБАҚА** — Ушбу давр сиз учун нотинч, ташвишли келиши мумкин. Ғанимларингиз интилишларингиз йўлида ғовлар тайёрлаб қўйгандир, шунинг учун эҳтиёткорлик билан ишларингизни амалга ошираверинг. Тасодифан кутмаган томонингиздан ёрдам келиб қолиши турган гап. Оилангиздаги муносабатларда равонликка интилинг.

● **АРСЛОН** — Ҳафта фаол ишлар, расмий муносабатдаги муваффақиятлар, фойдали битимлар ва янги ҳамкорлар билан мулоқотларга бой келади. Ортиқча хаёлотга берилмай, амалий тадбирларни ўтказаверинг, фақат юрагингизни асранг. Яқин ёру биродарларингиз ёрдамлари сизга айни муддао бўлур.

● **ПАРИЗОД** — Яқин кунларда шижоатингиз, иродангиз қўлингиз бормай турган ва қийин ишларингизни амалга оширишга ёрдам беради. Молиявий томондан катта харажатларингизга қарамасдан турмушингиз барқарор бўлади. Яқин қариндошларингизнинг соғлиғи безовта қилиши мумкин. Ҳаётингизнинг бошқа томонларида эса деярли ташвишлар содир бўлмайди. Вақтинчалик қийинчиликлар олдида таслим бўлмасангиз, ўзингизга хос чидамлилигингиз ила уй, режаларингизни бажарасиз.

● **ТАРОЗУ** — Энг яхши фазилатларингизни ишга солиш вақти келгани учун қалбингизда тугиб юрган ниятларингизни амалга оширсангиз бўлади. Шунда ён-верингиздагилар олдида мавқеингиз ошади, обрў орттирасиз. Агар асосий диққатингизни энг муҳим масалаларга қаратсангиз майда кўнгилсизликлар, нохушликлар қаддингизни бука олмайди.

● **ЧАЁН** — Бошланаётган ҳафта на уйингизда, на хизматингизда ва на соғлиғингизда муаммолар туғдирмайди. Тинч, хотиржам оилавий шароитингизни тасодифан узоқдан меҳмонга келган қариндош-уруғларингиз безовта қилиши мумкин. Бироқ анчадан бери кўрмай, соғиниб юрган яқинларингизнинг дийдори олдида маиший ташвишлар ҳеч гап эмас.

● **ЎҚОТАР** — Аста-секин турли жабҳадаги ишларингиз мувозанатга келади. Муттасил келаверган қийинчиликлар олдида иккиланмай режаларингизни тузаверинг, чунки яқин кунларда улар мустажоб бўлур. Тадбиркорларни яхшигина даромад кутмоқда, бироқ бу сизни эсанкиратиб қўймасин.

● **ТОҒ ЭЧКИСИ** — Туғилган кунингиз билан табриклаймиз! Энди сиз барча ижобий хислатларингизни намоён қилишингиз учун вақт келди. Сиз билан ёнма-ён бўлганлар олдида ўз мавқеингизни кўтаришга интилинг. Икир-чикир масалалар, нохушликлар асосий мақсадингиз йўлида чекиниши аниқ. Бироқ эҳтирослар ила банд бўлиб соғлиғингизни унутманг, шамоллашдан эҳтиёт бўлинг.

● **ҚОВҒА** — Хизматингиз доирасида, оилавий ишларда шижоат ёрдамга келади. Бундай маромни йўқотманг, акс ҳолда дангасалик режаларингиз йўлида тўсиқ бўлиши мумкин. Турғун ҳолат, албатта, сизни ранжитиши турган гап, бироқ ўзингизни қўлга олиб, аввалги йилдан қолган ишларни ниҳоясига етказсангиз бўлади.

● **БАЛИҚ** — Ҳафтанинг бошларида яхши хушхабарлар оласиз, ўз вазифангиз ва ишларингизни муваффақиятли ҳал қиласиз, омад сизга ёр бўлур. Маҳорат-ингизни ҳамкасбларингиз юксак баҳолайдилар.

Авваламбор, ўз кучингизга ишончингизни йўқотманг, олдингиздаги муаммоларингизни тезда ечасиз. Яқин кунларда чет эл сафарига чиқиш сизга насиб этади.

Касаба уюшма спорти

МУНОСИБ ТАҚДИРЛАНДИЛАР

Яқинда Тошкент шаҳар касаба уюшмалари кенгашида XIII Осиё ўйинлари совриндорлари билан учрашув бўлиб ўтди. Спортчилар ўз таассуротларини сўзлаб бердилар. Учрашувда шаҳар касаба уюшмалари кенгашининг раиси М.Содиқов республикамиз спорт шарафини халқаро ўйинларда муносиб улуғлаб совринли ўринларни эгаллаган спортчилар Б.Қурбонов, С.Баҳриддинова, О.Чусовитина, М.Милеева, С.Аҳмедова, М.Абрашкина, О.Бистровага қимматли совғалар топширди.

Б.СОЛИҲОВ.

Жаҳон чемпионлари

Гроссмейстерлардан бири Ласкер муваффақиятининг сирини пайқамоқ ниятида жаҳон чемпионининг деярли барча партияларини бошқатдан кўриб чиққанлигини ва натижада қуйидагиларни англаб етганини ёзган эди: Ласкер партияни рақиби учун ёд ўзанга буришга интилар ва «бу йўлда кўпинча жўрттага бўшроқ юришлар қилиб, ўйинни тўппа-тўғри жар ёқасига йўналтирарди. У ҳам жар устида осилиб турар, лекин забардастлиги туфайли ўзини ушлаб қолиб, рақибини жаҳаннамга қулатишни уддалай оларди».

ЛАСКЕР

Рақиб олдига янгидан-янги масалаларини кўндаланг қилар экан, Ласкер уни кўп ўйлашга, хато юришлар қилишга мажбур этар, сўнгра ўзининг асл кучини кўрсатиб ўйнай бошларди.

Ласкер шахматни тирик одамлар ўйнаши, шунинг учун нафақат доналар билан, балки одам, унинг характери билан ҳам курашиши кераклигини биринчилар қаторида тушунди.

Шундай қилиб, Ласкернинг ажиб муваффақиятларининг сири нафақат унинг улкан истеъдодию кўп қирралигида, балки шахматга шахсларнинг узлуксиз кураши деб қараганлигида ҳамдир. «Ласкер табиатан чин маънодаги ўйинчи эди,-деб ёзган эди у ҳақда Шпильман. - У «ақл гимнастикаси ва кураш» деган тушунчага мос ҳамма нарсага қизиқарди. Бироқ, у доимо кураш қонунларини ўрганувчи, умумлаштиришга интилувчи файласуфлигича қоларди».

Ласкер ўзининг кўп йиллик шахматчилик фаолияти даврида 24 та йирик турнирда ўйнаб шундан 13 тасида биринчи бўлди. Иккитасида ғолибликни бўлашиб олди, уч марта учинчи бўлиб, охирги йилларда, 60 ёшдан ўтиб қолгандагина совриндорлардан кейинги ўринларни эгаллади.

Ласкер 20 дан ортиқ, шу жумладан жаҳон биринчилиги учун еттита матч ўйнаб, шундан атиги биттасини бой берди ва биттасини дуранг қилди.

У йигирма етти йил шахмат оламини сўраб турди. 1921 йили Ласкер тожни Капабланкага топширишга мажбур бўлди. Бироқ, бу буюк шахматчи энди заволга учрай бошлади, деб ўйлаганлар қаттиқ янглишган эдилар. 1923 йили у Леораво-Остравадаги халқаро турнирда Эйвэ, Тарбоковер, Богомогов, Тарраш, Шпильман, Рубинштейнларни ортда қолдириб биринчи ўринни эгаллади. Лекин, энг улкан зафар бир йилдан кейин унга Нью-Йоркда мунтазир эди. У ўша вақтдаги деярли барча энг кучли шахматчилар иштирокидаги мусобақани ажойиб ўтказди: жаҳон чемпиони Капабланкадан бир ярим очко ўзиб биринчи бўлди. Бир йилдан сўнг Москвадаги халқаро турнирда иккинчи совринни олиб, тағин Капабланкани ўзидан ортда қолдирди.

Ласкер 1941 йилнинг 13 январида Нью-Йоркда вафот этди.

Шахмат адиби сифатида ҳам Ласкернинг хизматлари каттадир. У кенг шуҳрат қозонган, кўпгина тилларга таржима қилинган «Шахматдаги идрок», «Шахмат ўйини дарслиги» китобларнинг муаллифидир.

Жуда кўп мақолалар Ласкер қаламига мансуб. Бунда ҳам унинг ўз ўйинига хос барча фазилатлари ажиб серқирралик, фикрлаш доирасининг кенглиги, дадиллик намоён бўлган эди.

Ласкер ҳақида А.Алёхин мана шундай деб ёзган эди: «Мен Ласкерни танқид қилишни ўзим учун деярли мумкин эмас деб ҳисоблайман, шахс, санъаткор ва шахмат адиби сифатида унга нисбатан бўлган меҳрим шунчалик баланд... Ласкер ҳам ҳозирги, ҳам келажак авлод шахматчилари учун ўрнак бўлиб қолмоғи даркор».

МАРОҚЛИ МАШҚЛАР

Амалий партияларда юз берган бу ҳолатларда юриш навбати оқларда. Сиз қандай ўйнаган бўлардингиз?

Мамажон МУҲИДДИНОВ.

Ҳар тўғрида

ИЛГАРИ ҚИТЪА БЎЛГАН ЭДИ

Япония ороллари қандай пайдо бўлган? Бу саволга жавоб излаётган олимлар яқинда қатъий бир фикрга келдилар.

Уларнинг айтишича, бундан юз миллион йил аввал ҳозирги ороллар ўрнида қитъа бўлган ва у Евро-Осиё қитъаси билан тўқнашиш натижасида парчаланиб кетган.

***

Япония архипелаги уч ярим мингдан ортиқ оролллардан ташкил топган. Ана шу ороллардан иккитаси - Шимолий ва Жанубий Дайтолар геологларни жуда қизиқтириб қўйди. Бу оролларнинг сатҳи 44 квадрат километр бўлиб, 2 минг киши истиқомат қилади.

Хўш, бундай қизиқишнинг сабаби нимада?

Кузатувларга қараганда орол шимолга қараб йилига 4-6 сантиметрдан силжиётган экан. Агар силжиш шу тарзда давом этаверса, бир қанча вақтдан сўнг, у Шимолий қутбга бориб қолиши ҳеч гап эмас.

«КАК-КЕ»-ҲАЁТБАХШ МОДДА ДЕГАНИ

Асримизнинг 70-йилларида Япониядаги император флоти матросларининг учдан бир қисми «как-ке» деган оғир дардга йўлиқди. Бемор матрослар дармонсизланиб, баъзилари жуда озиб кетди, бошқалари эса, аксинча шишиб кетди.

Шуниси ажабланарлики, кемалардаги офицерлар соппа-соғ эди. Бунинг сабаби кейин аниқланди. Флот матросларига нонушта вақтида ҳам, тушлик ва кечки овқатда ҳам нуқул оқ гуручдан тайёрланган таом берилар эди.

Офицерларнинг овқати эса хилма-хил бўлиб, улар гуручдан ташқари гўшт ва сабзавот ҳам ейишарди. Шунинг учун улар «как-ке» касалига йўлиқишмаган.

Бу касалликнинг сабабини 1889 йилда доктор Эйкман очди ва у шоли қипиғида қандайдир шифобахш модда бўлиши керак деган ғояни илгари сурди.

Ниҳоят бу моддани Лондондаги институтлардан бирида ишлаган поляк олими Казимир Функ 1912 йилда топди. Олим кимёвий усулда шоли қипиғидан шифобахш рангсиз кристалл модда ажратиб олди. Олим бу моддани витамин -«ҳаётбахш модда» деб атади.

Бугунги кунда кўплаб дармон-дорилар кашф этилди, уларнинг кимёвий таркиби атрофлича ўрганилди.

А.АЛИЕВ тайёрлади.

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ МАХСУС ИШОНЧ

Бош муҳаррир: Мирғиёс ҚАЮМОВ

Бош муҳаррир қабулхонаси-56-25-36
Бош муҳаррир ўринбосари-56-52-89
Масъул котиб - 56-52-78
БЎЛИМЛАР:
Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт-56-82-79.
Ахборот ва спорт-56-87-63. Маънавият ва маданият - 56-82-79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш - 56-85-43. Тижорат ва ҳуқуқ-56-85--66.
ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Жиззахда - 3-83-01, Наманганда - 6-22-10, Самарқандда - 35-64-24, Фарғонада - 24-58-43, Урганчда - 6-03-40, Қаршида- 5-33-71.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
Сотувда эркин нархда.
Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» (собиқ «Правда Востока») кўчаси, 24-уй.
Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Босишга топшириш вақти — 21.00
Топширилди 22.30

Буюртма Г— 027. Нусхаси — 16.608.

123456